

CERAM BWON

MA TAM

LUKA.

LONDON

BRITISH AND FOREIGN BIBLE SOCIETY

1920

LIBRARY OF THE
Massachusetts
Bible Society

Catalog No. *Su. 220. 16 / L 1920*

Family *SUDANIC*

Sub-Family *NIGER*

Branch *EASTERN*

Group *—*

Language *TANGALE*

Dialect *—* *11°E - 9°N*

Locality *S.E. Bauchi Province*

Contents *LUKE*

Version *First Edition*

Translator *J. S. Hall*

Published by *BFBS*

Place *LONDON*

Date *1920*

Accession No. *863*

Accession Date *Sept 1, 1931*

Price *.13*

CERAM BWON MA TAM LUKA.

- 1 An ki mim kedi kutgo yazh cera ki cabam
2 tegishi ta talmu, uk sh' mi yadamgo, mim yag
3 anamezhi ka anandagon-cabi ta tubtubi, tib na,
na, an ki na lagumgo wam pip loblob ta shikdik
tulei, a kon kan balduk cubit, Teopilo maim
4 kon ; na kag pon tub tul cabam opungon ga.
5 Puru Erode, mai Yudaia, anandon-Yam-
bam dok a ne, cumi Zakaria, ma cidam Abia :
yi na orop m' pona ta lalin Aaron, cuma
6 mito Elisabet. Yini pip rap kom don-pidi ta i
Yamba, an adog tek-cam da ka ca' ma don-pidi
7 ma Anani-mu, caba ne iyum. Yin ka lauom,
taki Elisabet teni, tib yini pip rap yagulugo
tam kur cori.
8 Podna temi yi ba yazh woten anandon-
Yamba ta po Yamba ta koti ma yazhi cidamni,
9 uk m' pip m' ta woten anandon-Yamba, ken
ma' Anani-mu ka al wam ka daba an to tamni.
10 Pon ta koti al wam ka daba dugum-mum pip
11 a ne ta tam nom pudug dilu. Pon anawoten
Anani-mu ni cershi ta ok inj wam ka dabam

- 12 tom, yi oko ini ta yi. Pon m' Zakaria megu,
13 ruktugni shapudugo, sho ba yazhni. Pon
anawoten nego to yi, ka, Mog ya shom,
Zakaria : taki shilu miko a kumji, oropgo wa
14 lai lauo ka, ka wa kib cumniñ Yoane. Ka wa
wezh woro ka dol m' ta ago ; i mim kedi
15 wainu cum laim laingon yi. Taki yi wa shan
kudi to i Yamba, tib yi wa ezh wine ka
shikeram ; tak ta ag nonni Yibok m' Canan wa
16 kwat iki pip. Yi wa penur lalin Israel kedi
17 wan tam Anani-mu Yamb' miyu. Yi wa
mirgin poni ta kaba kedom ka ponon Elia, ka
ka yi penur kib nom pobei wan tam lalin, tib
ka ka yi penur mim baralbaral kan mirgi ta
kaba cin anandon-pidi ; ka yi doni cum Anani-
18 mu mim donji cumni. Pon Zakaria nego to
anawoten, ka, Na pon taiji naka ? taki na
mum manshi, tib oropno yagulugo tam kur
19 cori. Pon anawoten toko ka pemo, Na
Gabriel, na cershi po Yamba ; wotungo ka
mon ya cab ka na, tib mon yaduk ceram bwon
20 zhi. Pon mo non, ka wa yaz yo tib ka wa
domun nezh cabam, podun wa taiji yano, taki
ka lig keko i caba minom, a ca' ma wa tegudo
21 ta koti. Mii ni mezh ki Zakaria, yiniñ tunuñ
22 ki tundum yi yazhi ta ma' Yamba. Pon m'
yi podgo tam, yi domog nezh caba to yinim :
yini pongo ka yi meg wa ta ma' Yamba : yi

- 23 ba yazh yari to yini, omjini poki nim. Podna
temi, po wotęn mini kwatgo, yi waigo mana
mini.
- 24 Wungo pon Elisabet orop mini yan ka
25 ubi ; pon ta tukuto teri powat, ta ka, Anani-
mu yadungo uk shi purum yi cibungon na,
ka ili tęd niņi wa ma njallo ka woro ta tal mii.
- 26 Mbaindi teri wędgo anawotęn Gabriel to
tam Yamba, wan manam dok ma Galilaia, cumi
27 Nazaret, wan tam lau-orop m' loşhin mum dok
cumi Yosep, yin ta ma' Dawid : cum lau-orop
28 Maria. Yi kęngo tamdo, yi ka, Lę, iam
29 yaraņ. Anani-mu ęa nji. Pon ruktugdo
shapudugo ka cęr taiji, ta dango ta ato pidi
30 tain taiji. Anawotęn m' bano nego to ta, ka,
Mozh ya şom, Maria : taki ci weg togor tam
31 Yamba. Mo, ci wa wezh ub ta ashi, lain lauo,
32 pon ci wa dob cumniņ YESU. Yi wa şan
kudi, wa dobnin Lauo Canaņ Tamatama :
Anani-mu Yamba wa unuki yi pidi şan mai
33 ma poni Dawid : yi wa şan mai ki mana
Yakob podun bęko tamatama ; tib şan-
34 kwadni wa kwadom. Pon Maria nego to
anawotęn, ka, Taiji ya kaka, taki na kombgo
35 ka wanam ? Anawotęn toko ka pazhi, Yibok
m' Canaņ wa yazo to ishi, pon ponon Canaņ
Tamatama wa kaņ kiji : dam wa dob wam iki
36 canaņ ma lain Lauo Yamba tibi. Tib mo,

- Elisabet, togorji, ta wegu ubi ta manjyom ta
manshin tibi; tibi shi mbaindi teri ka manj
37 mii dopi ka teni. Taki to tam Yamba cabam
38 kwat ka yazom nim. Pon Maria ka, Na, mo
non, cobok Anani-mu; m' yaduno danjin
cako. Pon anawoten ilugo mirgi mundun ta ne.
39 Pon Maria ilugo pur taiji, wat ilim kom
pandi ka dabul, wan manain dok ma Yuda;
40 pon ta kengo mana Zakaria, tain Elisabet.
41 Pon m' Elisabet kungo tain Maria, lauo belgo
tori ta ato; pon i Elisabet kwatshin Yibok m'
42 Canan; pon ta tako caba ba, ta ka, Ci paliu ta
43 tal orop, tibi laim ta ashi paliu. A naka taiji
yadungo, ka ka nono Ananino wat tamno?
44 Taki, mo non, manj dil tainji kengon kanumno,
45 lauo belgo tori ta ano ki waiz-ik. Paliu manj
lig keto; taki wa kwat po ceram cershi tam
46 Anani-mu to ta. Pon Maria ka,
Keno ni adog Anani-mu ya kudi,
47 Tib i cirumno waigo ka Yamba Anamad-
kino.
48 Taki yi cibgo pidi kend cobogni:
Taki, mo non, dam ji, pud-mu ma waro
wa nezhi ka na paliu.
49 Taki anambonon yadungo wam kudi:
Cumui canan.
50 Dol m' kaani ni yazo ka pud-mu ka pud-mu
Ka mi ma shodni.

- 51 Tomni yi okon yari;
Yi likudugo mim ki tom ta dan-cabam ta
awo.
- 52 Yi dakgo anamai pidi shan mai,
Yi ili mim kaikai.
- 53 Ag ananum yi kengdon wam kon ;
Pon yi ligo tul ananwada iyu kai.
- 54 Yi loko tul Israel launi,
Ka ka yi yimb dol m' ta ago
- 55 (Uk m' yi nego nom pomu)
Ka Abraam ka cidamni podun bokō
tamatama.
- 56 Maria digo to tamdo taki ter kunun
podgo, pon shiit mando.
- 57 Pud lai Elisabet podna ; pon ta laigo lauō.
- 58 Pon apto ka anandogordo kungo ka Anan-
mu ukgo kud dol m' kaani ka nda ; pon iyu
- 59 yag kom worworo ka nda. Podna mbarpad
pudei yini wanu bero i lauei ; yini da wa kib
- 60 cumniñ Zakaria taki cum pobo mini. Pon
nonni toko, ka, Uk shim ; wa kib cumniñ
- 61 Yoane dama. Pon yini ka pazhi, Anandogorji
- 62 pip, mum cumi keshi cum taiji nim. Dam
yini ba yazh yarwo ta pobo mini, kom maj
- 63 wam yi loko ma ken cumni. Pon yi shilugo
takarda, bali, ka, Cumni Yoane. Pon yini
- 64 pip tunungo ki. Pon poni apgo temtemi, ka
- 65 dagni, yi yago caba, paid Yamba. Pon sho

- yago ta ag mim pip m' kurshi ka yini : pon
 ba cop cab taiji ta ilim kom pand Yudaian
 66 pip. Pon mim pip m' kungo ligo ta awo,
 yini ka, Dam lau ma wa yazo naka ? Taki
 yar Anani-mun tamni.
- 67 I poni Zakaria kwatshin Yibok m' Canan,
 pon yi yago tepta, yi ka,
- 68 Anani-mu, Yamb' Israel, paliu ;
 Taki yi yimbgo muni, tib yi apgo kiwo,
 69 Tib yi ildam bol mad-ki
 Ta ma' launi Dawid
- 70 (Uk m' yi negon po ananezh-cabam iyu
 canan m' yarim da).
- 71 Mad-ki ka anawezhmum, ta yar mim pip
 ma shimmu taki :
- 72 Ka ka yi ya dol ka nom pomu,
 Ka yimb tando minim iki canan ;
- 73 Kendon yi yago ka Abraam pomu,
- 74 Ka, ka kim miri ta yar anawezhmum, yi
 undam
 Wabni, ya ka shom.
- 75 Ta pidim canan ka don-pidi to ki idni
 kwadun tam kurmu pip.
- 76 O miko, lau, wa dobkon ananezh-ca' ma
 Canan Tamatama :
 Taki ka wa mizhi to ki id Anani-mu ka
 kag don ok mini :
- 77 Ka kag un pondo mad-ki to muni

- Ta ub po shashilap miyu,
 78 Taki dol m' bok m' ta ag Yambinu,
 Dar-pidi ma kaniton yadamu ki,
 79 Ka ai mim dizhi ta rim ka cirum mudō ;
 Ka kat yunu tuki wan ok op-togor.
 80 Pon lauom bano kambgo, yi yaigo tom ta
 kibe, pon yi nda korok podun purum ongon
 yi to Israel.
- 2 Pon pur taiji tagyo ponan tam Kaisar
 Augusto, ka m' mad bad mim ta kurum pip.
 2 Shi mad-badim tubu ta manj Kurenio shangon
 3 mai Shuria. Yini pip non ta manam cumni
 4 waugo obud cumwo. Tib Yosep ilugo ta
 Galilaia, ta ma' Nazaret, watun Yudaia, ta mana
 Dawid cumi keshi Betleem, taki yin ma'
 5 Dawid ka cidamni ; yi ka ka yi op cumni ka
 6 Mariam loshin yi, kaato na ubi. Pon manj
 7 yini pi' taiji, po lai mit kwatgo. Dam ta
 laigo laudom bel-kaando ; ta ombli landa, li ta
 wam laljim tozhi kan shan wa, taki pidindium
 yi dinu nim ta ma' roho.
- 8 Pon anandi ne ta il taiji, kurshi ta tam,
 9 kom mezh tenjwo ta cum. Pon anawoten
 Yambam dok cergo awo, pon kwad Anani-mu
 aigo kunlun yini : pon iyu yago non shō kedī.
 10 Pon anawoten m' bano nego to yini, ka, Ma
 ya shom ; taki, mo non, na yadak ceram bwon

- ma waiz-ik m' kedi ma wa yazo to mim pip:
- 11 taki laigo Anamad-ki-mu tem ji cumgu ta ma'
- 12 Dawid, yi Masiya Anani-mu. Shi wam ma
nan pono: Ma wa wezh yibli iki ombulji
landa, tishi ta wam laljim tozhi kan shan wa.
- 13 Pon dugum anawoten m' ta kiton bezhgo nai
yini tam anawoten m' banom dok, yini cog
Yamba, yini ka,
- 14 M' kwad ya tam Yamba pidim canan
tamatama,
Pon ta ki-ili op-togor ya tam mim ini
waizhin.
- 15 Pon m' anawoten ilugo tamwo waugo kaniton,
anandi yago caba api, yini ka, Dam min wam
Betleem ji, ka min me cam yazhim Anani-mu
- 16 otamgo. Pon yini waugo ka dabul, wen
Maria ka Yosep pip rap, ka yibli ta wam
- 17 laljim tozhi kan shan wa. Pon kwatgo po
mezhi, yini oko cabam cershi i lau taiji to yini.
- 18 Dam mim pip m' kumgo tuungo ki cabam
- 19 nezhi to yini tam anandi. Pon Maria ligo
cab taiji to ato, kom tunun pidei to ato.
- 20 Pon anandi shiwogo, kom adog Yamba ya kudi,
kom cogni taki wam pip m' yin kumgo ka
mezhi, uk m' cershi to yini.
- 21 Pon m' kwatgo po tidam parpadam
yangon lob bero iki, cumni keshi YESU, nam
keshi tam anawoten, di kutun adog ubi ta agom.

- 22 Pon m' kwatgo puru don ik canan danjin
 tek-ca' ma Mose, yini ana yi watun Yerosolum,
 23 ka ka yin lii po Anani-mu (uk cam balji ta
 tek-ca' ma Yamba, ka, Wa dob i wanam pip
 24 m' bel kama canan tam Anani-mu), tib ka ka
 yin un wamambid-ki, danjin teptam ta tek-ca'
 ma Anani-mu, kan lambulim rap, kan bagadam
 25 rap, nom linei. Pon mo, mum dok ne ta
 Yerosolum, cumni Shimeon; mu taiji na don-
 pidi, ponjin wab-Yamba, an kandj wa ma reb
 ma Israel: tib Yibok m' Canan ne iki.
 26 Otigo Yibok m' Canan, ka, yi wa wezh
 murundum'm, kutun wezh Masiya Anani-
 27 mum. Dam ta Yiboki yi kengo ma' Yamba:
 pon m' analai ana lauom ban Yesu, ka ka yin
 dondi' wam danjin tek-ca' ma mauo kan ya,
 28 yi pigu ta yari, paidi Yamba, pon ka,
 29 Kan lizh tul coboko kon shi, Pobi,
 Danjin cako;
 30 Taki she-in meg mad-ki ma tamgo.
 31 Manj ka dongo ki id mim pip;
 32 Wamaai-wa ki bala ma mi ma mana ma
 mana,
 A kwad tibi ma mugo Israel.
 33 Pon pobo mini ka nonni badaug tunu ki
 34 ca' ma nezhi iki; pon Shimeon pudgo dilu
 iyu, yi nego ta nonni Maria, ka, Mo, lau ma
 lizhi cum ugur ka deb-ik ma mim kedim ta

Israel; tib cum wamambondowim mu kwel
 35 poki; o, tib shakam wa shit kaņeshim cumji;
 36 ka ka bal daņ-cam pon ta ag mim kedi. Pon
 manj orop ne, Anna, a ananezh-caba, ta lauo
 Panuel, ma cidam Aser (ta yagulugo tam kur
 cori, ta pi manj ta lau-orop cor mito pelu ka
 37 memi, tibi ta por podun cor kwiparpada shali
 cerei), ta mundungon ma' Yamb' uim, ta cum
 ka puda a ni wabo, kom mund wamanjana,
 38 kom pudug dilu. Taki ta wana kot taiji
 wado, ta coko Yamba, ya cera ma iki mim pip
 39 ma mezh ki ap-ki Yerosolum. Dam m' yini
 tegudugo wam pip m' danjin tek-ca' ma
 Anaņi-mu, yini shiwogo Galilaia. wan mauom
 cumwo Nazaret.

40 Pon lauo kambini, yi yaigo tom, kaani
 kwatshin cin: togor Yamba ne iki.

41 Cor m' pip ta kot paska analaini kan war
 42 Yerosolum. Pon m' cor kwalgo ta kini
 bwama shali rap, yin waugo, danjin wa ma
 43 paskam mu kan ya: pon m' yini kwatgo po tidi,
 manj yini shiwon, lauom ban Yesu didigo to
 44 Yerosolum; pon analaini pongom; yini dango
 ka yi ta tal anamirgi, dam yini yago mirgi
 pudei dok; pon yini ba paridi ta tal anando-
 45 gorwo ka ananjerwo: pon m' yini wegum,
 46 yin shiwo Yerosolum, kom paridi. Pon m'
 wunog kuman yini wen ta ma' Yamba

- dizhi ta tal anaop-caba, yi ni kumon cab miyu
 47 tib kom maji powo. Kaag mim pip m' kungo
 yago ka curut ka cin mini ka tob-cab mini taki.
 48 Pon m' yin meigo, yimblaugo nai ; dam nonni
 ka pemo, Lauo, a nan m' ka yangon min uk
 shi ? mo non, poko ka na kom pargo im belun.
 49 Pon yi ka pima, Ma paro na nan ? ma pongoin
 50 ka lok na de ya ta wa ma Pobo mino ? Pon
 51 yini lergo ka cam yi nedaugom. Pon yi wari
 ka yini wai Nazaret ; yi ligo ini iyu : nono
 mini ligo ceram pip ta ato.
 52 Yesu ukgo kudnin cin ka kambo, ka
 lopnim Yamba ka mu longon yi.

- 3 AN ta cor m' Tiberio Kaisar shangon mai
 bwama shali powat, Pontio Pilato yago woten
 mai ta Yudaia, Erode yago woten mai
 Galilaia, malli Pilippo yago woten mai il
 Ituraia ka Trakoniti, Lusania yago woten mai
 2 Abilene, pon kotim Anna ka Kaiapa shangon
 mai ta woten Yamba, ca' ma Yamba wana
 3 tam Yoane lauo Zakaria ta korok. Yi kengo
 kunun ilim pip ta po Yordane, an tagon
 4 yubul kat-ili podun ub po shashilap ; uk m'
 balji ta takardam lizhin ca' ma Esaia ananezh-
 caba, ka,

Dil anandagyom ta korok,
 Ma don ok Anani-mu,

Ya copshi kilok mini.

5 Wa kwazh po wulan m' pip,
 Wa dak pandim pip yel tili, ka pidim donor;
 Pidim wanzhi wa yaz copshi,
 Okom kobrok ya alakalak ;

6 Tib kurum pip wa cib mad-ki ma tam
 Yamba.

7 Dam yi nego ta dugum-mum yag podok
 ka ka yi yubullu, yi ka, Cidam kurit, tagdaku
 8 non, ka ma weak ta bana ma waro? Dam
 ma ya wam po kat-ili, ma kut nezhi ta aku,
 ka, Mini na Abraam pomum : taki nan nezhi
 maga, Yamba pongo il lalin to pand shi cum
 9 Abraam. Tak termi kalambi ni lizhi po yar
 pidu : dam ka pid shila ma laim bwon'm, an
 10 kazhi ted ta wi. Pon dugum-mu majgo
 11 poni, ka, Dam mini ya naka? Dam yi toko
 ka pima, Mum ka shikal m' rap, m' un mum
 nim tanini ; mum ka wamanjana, m' ya uk ma
 12 taki. Anambizh-shanal wana ka ka yi yubullu
 taki, yini ka pemo, Maiop-caba, mini ya naka?
 13 Pon yi nego to yini, ka, Ma shag badim
 14 nengon magam. Tib ananjaga majgo poni, ka,
 Dam mamu, mini ya naka? Pon yi nego to
 yini, ka, Ma rei mum, ma ber caba kai ki
 mun ; ma kwazh keku i kin wotengu.

15 Dam a ndaki mii kom mezh ki, mim pip
 tibi tunungo kaawo i Yoane, ka kwanan yi

- 16 Masiya; Yoane toko, yi ka pim pip, Na ni
yubulgu ta am da; pon mum yogungo ka
ponon ni wato, na pod pidi pet kodok tagnim:
17 yi wa yubulgu ta Yibok m' Canan ka wi: wir
minin ta yari, ka ka yi kat wa ki alakdaki
ewat, ka ka yi kat sha-wa wan kandabni; pon
ciboki yi wa ali wi kwatun nibom.
- 18 Dam yi yago kelum m' naim keddi taki,
19 badini yazh ceram bwon to mii; pon i Erode
mai pulji tamni an ki Erodia, orop malli, ka
20 wamanjapyom pip m' Erode yago, dam yi lin
ji ki nam pip taki, yi keri ub ta ma' lizh cobok.
- 21 Pon m' yubulgo mim pip, m' kwatgo po
yubul Yesu taki, pon manj yi pun dilu,
22 kaniton apgo, pon Yibok m' Canan yekna ini,
danjin lo-ik, uk bagada, pon dilu pona
ta kiton, ka, Ka Launo kibe ta ano; ino
waigo ka na.
- 23 Dam Yesu manni, ma yi kutgo woten op-
caba, cor minim kwalgo taki kwikunun podgo,
(dan cam mii nezhi) yi lauo Yosep, ma Eli,
24 ma Mattat, ma Lewi, ma Melki, ma Yannai,
25 ma Yosep, ma Mattatia, ma Amo, ma Naom,
26 ma Esli, ma Naggai, ma Maat, ma Mattatia,
27 ma Shemein, ma Yosek, ma Yoda, ma Yoanan,
ma Resa, ma Zorobabel, ma Shalatiel, ma Neri,
28 ma Melki, ma Addi, ma Kosam, ma Elmadam,

29 ma Er, ma Yesu, ma Eliezer, ma Yorim, ma
 30 Mattat, ma Lewi, ma Shumeon, ma Yuda, ma
 31 Yosep, ma Yonam, ma Eliakim, ma Melea,
 ma Menna, ma Mattata, ma Natam, ma
 32 Dawid, ma Yessai, ma Yobed, ma Bos, ma
 33 Shala, ma Nashon, ma Aminadab, ma Admin,
 34 ma Arni, ma Esron, ma Pars, ma Yuda, ma
 Yakob, ma Isaak, ma Abraam, ma Tera, ma
 35 Nakor, ma Sheruk, ma Ragau, ma Palek, ma
 36 Eber, ma Shala, ma Kainam, ma Arpakshad,
 37 ma Shem, ma Noc, ma Lamek, ma Matusala,
 ma Enok, ma Yaret, ma Maleleel, ma Kainam,
 38 ma Eno, ma Shet, ma Adam, ma Yamba.

4 DAM Yesu, ini kwatshin Yibok m' Canan,
 shiigo ta Yordane, ba tukni ta korok Yibok,
 2 ba todi ini mai-bura tidi kwicerei. Yi shag
 wa pur taijim: pon m' kwatgo poki, kum ba
 3 yazhni. Pon mai-bura ka pemo, Kag Lauo
 4 Yamba, ne ka m' pand ji yat po. Pon Yesu
 toko poni, ka, A balji, ka, Mu kuru kom po
 5 dokdok'm. Pon yi tukgo yi wan ton, yi oko
 shan-kwad maim pip m' ta ki-ili temtemi to
 6 yi. Dam mai-bura ka pemo, Na wa unug
 kelum ji pip to ka, ka kudim ta kabei: taki
 7 unan na; pon kan lok unuki non, na uni. Dam
 kag ya wabo to pono, pip wa yaz miko.
 8 Yesu toko ka pemo, A balji, ka, Ka wab

Anani-mu Yamb' miko, nom yi dok ka madi.

- 9 Pon yi tukgo yi wan Yerosolum, lii ta shikdik ki ma' Yamba, pon yi ka pemo, Kag
10 Lauo Yamba, uguk ta pi' shi: taki a balji, ka,
Yi wa nezhi ta anawotenni cumgo, ka m'
pim koron kigo:

11 tibi,

Ta yarwo yini wa aduko,

Ka shodun manj ka nan yugo pandi.

- 12 Pon Yesu toko ka pemo, An nezhi, ka, Mog mag Anani-mu Yamb' mikom.

- 13 Pon m' mai-bura tegudugo todim pip, yi abudugo ini ka Yesu, yag ta kotim nai.

- 14 Pon Yesu shiigo ta ponon Yibok, wan Galilaia: pon cera ma iki kwatgo pidi kuñlun
15 il taiji. Yi opgo caba ta ma' kalatau miyu, ba cogi mim pip.

- 16 Pon yi wana Nazaret, pidim yi ilungon ka kambo: pon uk m' pip m' yi kan ya, yi kengo ma' kalatau puru shino, yi cerini ka ka
17 yi mad caba. Dam una yi takarda ananezh-caba Esaia. Yi apgo takarda, wen pidim baljin, ka,

- 18 Yibok Anani-mu ne ino,

Taki yi pamgo ino ka mon ya ceram bwon ta ananendi:

Yi wotungo ka mon tag tedog mim kershi, Ka mezh-pidi to anambugum,

Mon deb i anarezo,

19 Mon tag cor togor Anani-mu.

20 Pon yi nashgo takarda, un anamezh-mana
pidei, dii' dizhi : pon she-i mim pip m' ta ma'

21 kalatau cibgo yi ruu. Pon yi yiko nezhhi to
yini, ka, Tem ji cam ban ta takarda poki

22 kwatgo ta kungu. Yini pip yago kol iki,
yini tunungo ki ca' ma togor m' pon ta poni :

23 dam yini ka, Shi lauo Yosep'm ? Dam yi ka
pima, Mani ma wa nezh cam danjin wa ji to
na, Anandau, don iko ya tom : ka nan m' mini
kungo ka a yazhi ta Kaparnaum, ka ya nipi

24 taki ta ili mikom cumgo. Pon yi ka, Kwuli
nan nezhhi maga, Ananezh-caba nom pizhi ta

25 ili minim cumni nim. Pon cam bwon nan
nezhhi maga, Da puru Elia, manj kaniton
numjin cori kunu ka ter paindi poki, kotim
kum m' tada yangon ta ki-ilim pip, orop

26 kwoloti ne kedi ta Israel ; pon kaigo tul Elia
wan tamwom kam dok, wan nom Sharepta
dok, ta ili Shidon, tam manj crop kwoloti.

27 Tib auawalim kedi ne ta Israel puru Elisaio
ananezh-caba ; pon dongo i mum ta talwo
kazakazak'm, nom Naiman dok mu ma Shuria.

28 Pon manj yini kumon cab taiji ta ma' kalatau,

29 iyu pip yan kom bana ; dam yini ilugo, yini
kaigo yi ta mana wan tam, yini tuki wan
poyob pandim mana miyu laljin ki, ka ka yin

- 30 dagi ted til biyu. Pon yi kobini ta birei wanni.
31 Yi wai Kaparnaum, ma' Galilaiam dok.
Pon puru shino yi ba op caba yini : yimblaugo
ka op-caba mini ; taki caba mini na kelum.
33 Pon ta ma' kalatau mum dok m' na yibok
buram ka pugut ne ; yi tako caba ba tamatama,
34 yi ka, A ! mini ya nan ka na, Yesu Lauo
Nazaret ? ka wana kembu ? kan ga non n'
35 ponko, Mum Iki Canan ma Yamba. Pon
Yesu pulgo iki, yi ka, Oizh yo, podo iki.
Dam m' bur dako yi ted tili ta talei, ta poduto
36 iki, shapudugo mu waim. Yimblaugo pip,
dam yini yago caba api, yin ka, Ca' shi nan ?
taki yi op buram ka pugut ta kelum ka ponon,
37 podau. Dam cera ma iki watgo kwadun pid
kunlun il taiji,
38 Pon yi ilugo ta ma' kalatau, keni' kama'
Shimon. Pon i nene Shimon kom rezo, wi
39 ka pada ; yini yag shilu tam Yesu kido. Pon
yi cergo tumini ki, yi pulgo pada ; poduto iki :
pon temtemi ta ilugo, ba yazh wa to yini.
40 Ta ugur puda mim pip m' na anambada
tun pada ma iyu kedi katto yini watun tamni ;
pon yi ligo yari iyu pip, dongo iyu ya tom.
41 Tib buram kedi podgo i mim kedi, yini tako
caba ba, ka, Ka Lauo Yamba. Yi pulgo iyu,
yi ungo yini ka ne cabam, taki yini pongo yi
Masiya.

42 Pid dargo, yi podgo tam wai pidim ka
 korok: pon dugum-mu ba pari, wana tamni,
 43 yiniṅ par shiṅni, ka wanni tamwom. Pon yi
 ka pima, Lok na de ya cëram bwon ma shan-
 kwad Yamba to manam nai tibi: taki
 wotungon ki taiji.

44 Badini tagyo ta ma' kalatau Galilaia.

5 Pon manj dugum-mu shiṅukun yi, kan kumon
 ca' ma Yamba, yi ni cërshi po pal Gennesaret;
 2 yi men inj rap cënrzhi po pali: pon anayip-
 cögolo podgo bano ta kabei, nom pod shawo.
 3 Pon yi kengo kaṅjim dok, a ma Shimon, yi
 yago shilu ka m' pem mund potam ka kogun
 kaam. Yi dii' dizhi pon ta kaṅji ba op caba to
 4 dugum-mu. Pon m' yi shingo ta cëra, yi nego
 to Shimon, ka, Kogun pidim cori, ka pon mayel
 5 shagu ka kënör wa. Pon Shimon toko, ka,
 Pobi, mini opgo korma cum kwadun pip, yik
 6 wam: pon ki caba miko, na wa yel sha. Pon
 m' yini yag taiji, yini kergo dugum cögolom
 7 kedi; dam sha miyu ba dwato; pon yini laugo
 apwom ta injim dok, ka m' pim wato ukwo.
 Pon yini wana, yini këndgo po inj pip rap,
 8 dam yin ba yek tul am. Pon Shimon Petro,
 ma yi megu, uku tondo Yesu, yi ka, Wako
 tamno; taki na mum nom shashilap, Anani-mu.
 9 Taki yimbligo, pip ka mim pip ma tamni, ka

- 10 keṇor cogolom ban yini keṇora; uk ma taki
tam Yakobo ka Yoane, lalin Zebedaio, mim
kalgo woten ka Shimon. Pon Yesu nego to
Shimon, ka, Mog ya shom; dam ji ka wa yip
11 mii. Pon m' yini katna injwo wan potam,
yin mund pip an pini.
- 12 Manj yi ta bir manam dok, mo non, mum
dok iki kom wali: pon m' yi meg Yesu, yi
bulgo she-ini tili, yi paidi, ka, Anani-mu, kag
loko, pidim ka wanu don ino ya kazak a ne.
13 Dam yi culgo yari, lagimun iki, ka, Na loko;
ik ya kazak. Pon temtemi wali kwatudugo
14 iki. Pon yi nedigo, ka m' pem ne mum: ka
wako dama, bal iko to anandon-Yamba, un
wa ta ki tedog pugut ma iko, danjin cabam
15 Mose opungon, ta ki kol cum anambena. Pon
cera ma iki ukgo kuto kwatgo pidi: dam
dugum-mum kedi kalla, ka ka yin kum caba,
16 tib ka pada ma iyu kwadi. Pon yi boshi
korok, kan pun dilu.
- 17 M' pon temi pur taiji, badini op caba;
Parisaio ka mi na op tek-cam da ne dizhi
agi, min podgo ta manam pip ma Galilaia ka
Yudaia ka Yerosolum: ponon Yamba tamni
18 kan pudun pada. Pon mo, mii atun mum dok
m' kido to ki inji: yini pargo adoki wan kanabi,
19 ka lii poni. Taki yini wegu pidim yini wanu
adoki wan kanabim, taki dugum-mu, yini

- ambau kimana, tetun yi pip ka lañji ta bwa
 20 kimana, ta talei po Yesu. Pon m' yi megu
 lizh-kibi ma tamwo, yi ka, Mu, an ub po
 21 shashilapgo ka na. Pon anandakarda ka
 Parisaio ba danidi, ka, Mu ma nezh shald
 Yamb' ma a non? Dom ub po shashilap non,
 22 kom Yamb' dok' m? Pon m' Yesu megu
 dan-caba ma tamwo, yi toko ka pima, An ki
 23 nan m' ma danun caba ta aku? Manj bwon
 yoko njila, ne na, An ub po shashilapgo ka na;
 24 ya ne na, Ilu ya mirgi? Pon na ka ma kan
 pono Lauo mu ka kelum ta ki-ilim kan ub po
 shashilap (yi nego ta ananido, ka), Nan nezh
 25 ka, Ilu, ad lañjgo, wak kanabgo. Pon temtemi
 yi ilugo ta iyu, ili wam ban yi tishin, wai manni,
 26 kom cog Yamba. Pon kaag mim pip yan
 curutcurut, dam yin coko Yamba; iyu yan
 gom sho, yini ka, Min meg wam dot temi.
 27 Ma ideipot' tam, yi cibgo anambizh-shanal
 m' dok, cuni Lewi, ni dizhi pidi pizh shanal,
 28 yi nego ta yi, ka, At pino. Dam yi mundgo
 wam pip, ilu an pini.
 29 Pon Lewi dongo to yi wamanjanam kudi
 ta manni: dugum anambizh-shanal ka mim
 30 naim kedim dizhi ag wamanjana a ne. Dam
 Parisaio ka anandakard miyu algo bana i
 anaani, yiui ka, Ta ki nan ma shan wa ka ezh
 31 wa ka anambizh-shanal ka ananjashilap? Pon

Yesu toko ka pima, Anandom paig da
32 anandaum; kom anambada. Na wana tagon
kat-ili anandon-pidim, an ananjashilap.

33 Pon yini ka pemo, Anaag Yoane an mund
wamanjana kwarkwat, tib yini pudug dilu;
uk ma tibi tam mi ma Parisaio; pon miko ni
34 shan wa ka ezh wa. Pon Yesu ka pima, Manj
wanam lara ni tamwo, kwanan apni mund
35 wamanjana? Puru ma poto, pon ma ad
wanam lara ma tamwo, yini wa mund waman-
36 jana pur taiji pono. Tib yi nego to yini cabam
danjin wa, ka: Mu dwad kwal landam lara lii
i landam manshim; ka yago, yi wa dwad manj
lara, tib kwal manj lara lok api ka manjakim.
37 Tib mu yel winem lara ta lutum manshim; ka
yago, winem lara wa tolul luti, yiptuto, tib luti
38 wa shapto. Pon da yel winem lara ta lutum lara.
39 Tib mun eg winem manshi loko nam laram;
taki yi ka, Manjaki kon.

6 Pon puru shino yi ni mirgi ta bir yaiyam ka
cau; anaani ba ced cedaki, badau pori ta yarwo,
2 kan edi. Pon big Parisaio yago caba, ka, Ta
ki nan ma yazh wam mu yazhi puru shinom?
3 Yesu toko powo, ka, Ma cibgo ta takardam ya,
wam Dawid yago, manj yi ka kum, tib mi ma
4 tamni; ka yi kengo ma' Yamba, yi katgo pom
tershi po Yamba, sha, tib uni mi ma tamni;

wam mu sham, nom anandon-Yamb' dowo?

5 Dam yi ka pima, Lauo mu anani puru shino.

6 Puru shinom nai podna, yi kengo ma' kalatau, ba op caba : inum dok ne ta pi' taiji,

7 pon yarim tom arshi. Pon anandakarda ka Parisaio ni cibni, ka kan yi pud pada puru shino; yini ka ka yin we pidi lizh caba iki.

8 Pon yi pongo dan-caba ma iyu; yi nego to mum yari arshi, ka, Ilu, ceruk ta talei. Dam

9 yi ilu ceni' cershi. Pon Yesu ka pima, Nan maj poku, Don-pidi mu ya puru shino, ya

10 keb-pidi? madi ki mu ya shapti mu? Yi yago cibi kunun anamben pip, pon yi nego to yi, ka, Culd yargo. Yi yago uk ma: pon yari yatgo

11 kon. Pon iyu yag kom bana tamatama; dam yini shimbgo powon ki wam yini wa yazhi i Yesu.

12 Pon pur taiji yi waigo kambandi pudug dilu; yi kwatgo cum pip ta pudug dilu tam

13 Yamba. Pid dargo, pon yi doko anaani; yi tembudugo ta talwo bwama shali rap, tib

14 yi kek cumwo anawoten: Shimon m' yi kek cumi Petro taki, ka Andrea malli, ka Yakobo

15 ka Yoane, ka Pilippo ka Bartolomaio, ka Mattia ka Toma, ka Yakobo lauo Alpaio, ka

16 Shimon, mum cumi keshi Zhelote, ka Yuda lauo Yakobo, ka Yuda Iskariote, mum yag

17 ananjogoi-mu; yi yekgo ka yini, ceni pidim

- lalash, tib dugum anambinim kedi, ka dugum-
mum wana ta ilin pip ma Yudaia ka
Yerosolum, ka il Turo ka Shidon, poki pushin
po pali, mim wana kumon caba mini, tib ka
18 ka iyu ya tom ka pada ma iyu; pon dongo
mim reigo po buram ka pugut ya tom.
19 Dam dugum-mum pip ba par lagum iki; taki
ponon ni podok ini, kan donun iyu pip ya tom.
20 Yi ilugo she-ini cibun anaani, pon yi ka,
Paliṇ ma ananṇendi: taki shan-kwad Yamba
21 miku. Paliṇ mam agi ka kum shi: taki aku
wa yaz kwiṇ. Paliṇ ma ma wuzhi shi: taki
22 ma wa worworo. Manj mii wanu shingu,
manj yini wanu abudugu, ka shaldgu, ka dak
cumgu uka ta wam deṣha, taki Lauo mu, ma
23 paliṇ. Ma ya ka waiz-ik pur taiji, beḷ
tori: taki, mo non, wai ma ya tangu a ked ta
kiton; taki nom powo yago uk ma i ananṇzh-
24 caba. Ya mam ka kwada! taki ma pigu wam
25 reṇgo kaaku. Ya mam agi kwiṇ shi! taki
kum wa yazhgu. Ya ma ma woro shi! taki
26 ma wa shigini tib ma wa wuzhi. Dimin mim
pip ne caba iku kon, ya maga! taki nom powo
yago uk ma i ananṇzh-cabam kom pelim.
27 Pon nan nezhhi maga ma kumoni, Ma amud
28 anawezhgum, ub kon ta ki mi ma shingu, ma
cog mi ma ezh korok iku, pud dilu i mi ma
29 shaldgu. Mu ma pal shelanwalgom dok un

- okosh dok tibi ; mu ma ad obakgo, mog kwato
 30 shikalgom tibi. Ka non ya shilu tamgo,
 kwando ; pon tam mu ma ad kingo mog shilu
 31 pidim. Tib danjin wam ma loko mii yadaku,
 32 tib ma ya uk ma yini. Tib ka ma amud mi
 ma amudugu, wam ma nan we nan? an ki
 33 tak ananjashilap amdi mi ma amudwo. Tib ka
 ma ub kon ta ki mi ma ub kon kigu, wam ma
 nan we nan? an ki tak ananjashilap ni yazh
 34 taiji. Tib ka ma un cakcaki to min ma lingon
 keku, ka, ma wa pizhi tamwo, wam na nan we
 nan? tak ananjashilap ni unug cakcaki to
 ananjashilap, ka ka yin pii pidei nam
 35 poapi. Ma amud anawezhgum dama, ub kon
 ta kiwo, un cakcaki, ma ya kaak rap'm ; wai ma
 tangu wa yaz kudi, tib ma wa yaz lalin Canan
 Tamatama : taki yi bok ka ananot-tain ka
 36 ananjashilap. Ya ka dol ta aku, danjin Pobo
 37 mikum ka dol m' ta ani. Tib ma shid cabam,
 pon manku wa shidgu cabam : ma bel bad
 kelum'm, pon manku wa bel bad kelum ikum :
 38 ma tedo, pon wa tedoku : ma unu, pon wa
 unuki maga ; danji kon, shinji, yagishi,
 cududu, yini wa unuki poshingu. Dan-wam
 ma dango, a ndash ma wa dani mag takin.
 39 Pon yi nego to yini cabam danjin wa, ka,
 Kwanan anambugum dom tuk anambugum ?
 40 yini pip rap wa ukru ta bwam ? Ananjiw-
 wa yok mu ma op caba yim : pon dimin ka yi

- kwatgo cini yi yago uk mu ma op caba yi.
41 Dam an ki nan m' ka cib lacibok m' ta she-i
malgo, pon ka ni yimb pidum ta she-i
42 mankom ? A naka, kan manko ka cib pidum
ta she-i mankom, pidim ka yan caba ka malgo,
ka, Mali, din pud lacibok m' ta she-iko, a ne ?
Anayokul-caba, pud pid ta she-ikom cumgo
termin, ka pon ka wa wezhi kon yago lob
43 pudug lacibok m' ta she-i malgo. Pidum kon
manj lai laim desha nim ; tib pidum desha
44 manji lai laim bwon nim. Pidum pip kom
pidum kan poni laiwo cumwo. Taki mu ni
yuk tuzhi ta awim, tib yini ni yuk wulit ta
45 awi mum. Mum kon ni pudug wam kon ta
waim kon kaljin ta ani ; pon ananjapyo ni
pudug shapyo ta wamanjapjom kalji : taki
ponin cera tam nogjom ta ani.
46 Tib an ki nan ma dobnon Anani-mu,
Anani-mu, pon ma yazh wam na nezhim ?
47 Ka mu mala wat tamno, ka yi ni kumon caba
mino, ka yi ni yazhi wai, na wa opi maga wam
48 yi dapun : yi uk mu ma lal mana, yi upgo bwa,
wan pidim cori, yi tub tulei ki pandi : pon m'
am yag bil, am ma kaio mal i man taiji, pon
49 ta dom yagidim : taki ta lalji kon. Pon mum
kumgo, ka yi yago waim, a uk mum lalog
mana ki bogzhi kwat ka tub-tulei ; am ma
kaio malgo kamei, pon temtemi ribgo ; dam
kebo ma tam man taiji kiro.

7 MA yi kwatgo po nezh cab manni ta kum dugum-mu, yi kengo Kaparnaum.

- 2 Pon cobok kenturion m' dok, kibe ta ani,
 3 na pada, ba pod murundum. Pon m' yi kungo cer Yesu, yi wodgo mim kudi ma ma' Yudaia wan tamni, an maj poni ka m' pem
 4 wat mad ki launi. Mauo, m' kengog tam Yesu, ba kukli, yini ka, Yi podgo pidi ma ga yan
 5 taiji yi ; taki kib mamu ne ta ani, tib manni yi
 6 laldamgo ma' kalatau mimu. Pon Yesu yago mirgi ka yini. Pon m' yi podgo pidim tal ka manam, kenturion kaigo tul ananjerri, ka, Anani-mu, mog yad bandiom ; taki na podgo
 7 pidi ma ga ken kamannom : tibi na yago nezh na na podgo pidi mizh tamgom : ka ne cam dok,
 8 pon wa don i launo ya tom. Taki na tibi na mum kutshin tul kelum, tib na na ananjaga tamno : pon na ne ta mu ma, na, Wako, pon yi wanni ; pon ta mum nai na, Wato, pon yi wato ; tib ta cobogno na, Ya wa taiji, pon yi ya.
 9 Pon m' Yesu kungo cab taiji, yi tunungo caba ki mendam, yi penurugo ini, ne to dugum-mu ma adog pini, ka, Nan nezh mag, Pip ka tam
 10 Israel din weg lizh-kib uk shim. Pon mim ban wona shiwogo mana wa wen lauo yag tom.
 11 Corgo, pon yi wargo manam dok cumi keshi Nain ; anaani yago mirgi ka yi, ka
 12 dugum-mum ked. Pon m' yi ba pod pokar

- mana, mo, kom adog mum mushi, lauom nom
yi dokdok tam nonni, baitam orop kwoloti :
13 tib dugum-mu ma mana ked ka nda. Pon
Anani-mu megu ta, ini belgo ka nda, dam yi
14 nego to ta, ka, Mozh ya wuzhim. Yi wargo
ru, pon yi lagungo inji: pon anambwumi
cerau cershi. Pon yi ka, Ananwatak, nan
15 nezh ka, Ilu. Pon mum ban mushi ilugo
dii' dizhi, ba nezh caba. Pon yi ungo yi to
16 nonni. Dam sho kutgo mim pip: pon yini
coko Yamba, yini ka, Ananezh-cabam kudi illa
ta talmu: tibi, Yamba wana diu ka muni.
17 Cer taiji ma iki watgo, kwadun il Yudaiam
pip, kuplun ilim kursh ru.
18 Pon anaag Yoane cergo wa taijim pip to yi.
19 Pon Yoane doko anaanim rap watun tamni,
kain tulei wan tam Anani-mu, ka, Ka mu ma
20 waro, ya mini mezh ki mum nai? Pon m'
mim bano wana tamni, yini ka, Yoane
Anayubul-mu wotango watun tamgo, ka, Ka
mu ma waro, ya mini mezh ki mum nai ya?
21 Kot taiji yi dongo i mim kedi, pudgo pada
ma iyu ka wa ma kwat mu ka bur shapyo;
tib ta mim kedi kom pugum yi ungo mezh-
22 pidi. Dam yi toko, yi ne ta yini, ka. Ma
waku, cero Yoane wam ma megu ka kumoni;
anambugum ni mezh pidi, ananido a ni mizhi,
i anawali potshi, tib ananend-kuma ni kumon

caba, a ni ilu mim mushi, a ni yazh cëram
 23 bwon to ananëndi. Tib kan non we shaldo
 ka ugur to cunnom, yi palin.

24 Pon manjanawotën Yoane lingon mirgi, yi
 ba cëra ma i Yoane ta dugum-mu, yi ka, Ma
 podaku wan kanorokun cib nan? bada ma
 25 yagidi ibat o? Ma podakun mezh nan dama?
 Mum iki shitshin landam bok o? Mo, mim
 iyu shitshin landam kwatin ka ananwadam
 26 inin an ma' anamai. Ma podakun mezh nan
 dama? ananezh-cab ya? O, nan nezhhi maga.
 27 yi yoko ananezh-caba tamatama. Ma yim
 balungon caba iki, ka,

Mo, nan wot anawotënno to ki idgo.

Mu ma wa don ok miko poko.

28 Nan nezhhi maga, Ta tal mim laigo orop, mun
 yok Yoane nim: pon mun lakidan ta shan-
 29 kwad Yamba yoko yi. Dam mim pip, m' yini
 kungo, pip ka anambizh-shanal. adgo Yamba
 yan anandon-pidi, taki yublaugon yubul
 30 Yoane. Pon Parisaio ka mi ma op tek-cam
 da tedgo kai to cumwo ca' ma Yamba, taki
 31 yublaugo yim. Dam nan m' na wanu dan
 32 pud-mu ma mima, tib yini uk nan? Yini uk
 lalin m' dizhi ta loma, kom dobyu api; mi ma
 nezhhi, ka, Mini pedgo lira maga, pon ma yag
 kollom; mini yago luli, pon ma yag wuzhim.
 33 Taki Yoane Anayubul-mu wana kom shan
 pom kom ezh winem; pon ma ka, Bura ne iki.

- 34 Lauo mu wana, kom shan wa kom ęzh wa ;
 pon ma ka, Mo, anandęło, anaęzh-wine, ęę
 35 anambizh-shańal ka ananjashilap ! Pon lalin
 cin m' pip adgo ta ęan anandon-pidi.
- 36 Pon Parisaion dok loko uka yi da sha wa
 ka yi. Dam yi ęęnog ma' Parisaio, yi ęan
 37 diu ag wamanjana. Pon mo, manj orop ma
 mana, a ananjashilap ; mad pongo ka yi ni
 38 tod ęęlam m' lińliń, ta ęęrgo ta pi. pidim ka
 ęęni, kom wuzhi, baduto dol ęęni am she-ito,
 pon ta pami ok kido, ad poto cublun ęęni,
 39 pagun ęęlami. Dam m' Parisaion ban tak kińi
 megu, yi dańgo caba ta ani, yi ka, Mu zhi de
 ęę ananezh-caba, taki orop ma ni lagum iki,
 ka nda non, kan orop m' kaka, yi da poni, ka,
 40 a ananjashilap. Dam Yesu toko ka pęmo,
 Shimon, na ęę cabam na wa nezhhi ka. Pon
 41 yi ka, Maiop-caba, ne. Mum unog eugud-wa,
 yi ęę anaobim rap : ma ka ob shilei won
 42 powat, ma kwipowat. Taki wa ma ańi ma
 tamwo nini, yi ubudugo poki yinim pip rap.
 43 Mu ma wa amudni yok ani njila ? Shimon
 toko, ka, Nań dańi mum yi ungon po ańom
 kudi tamatama. Pon yi ka pęmo, Ka dańgo
 44 lop. Yi pęńurugo ini un orop m' bano, yi ne ta
 Shimon, ka, Kań mezh orop zhi ? Na ęęna
 kamango, ka undungo am ma war ęęnom :

mito ta dolgo yuno to am she-ito, yidi ok kido.
 45 Ka yadungo cublum: mito yarim mon
 kendungon, di da dwadgo kandal cubul yunom.
 46 Ka pamgo kinon yelam'm: mito ta pamgo
 47 yuno yelam m' liplin. An ki taiji nan nezhi
 ka, An ub po shashilap mitom kedi; taki ta na
 amdom kedi: mum po wam lakidau ushin, an
 48 amdom lakidau. Pon yi ka pazhi, An ub po
 49 shashilapji. Pon mim digo ag wamanjana ka
 yi ba dan caba ta awo, ka, Mu ma ub po
 50 shashilap shi non? Pon yi nego ta orop m'
 bano, ka, Lizeh-kibi ma tamji madog kiji; war
 kon bu.

8 WUNGO yi yago shana ta bir manam kursh
 kudi ka manam kursh katshi, kom tagyo kan
 yan ceram bwon shan-kwad Yamba; mim
 2 bwama shali rap tamni, pip ka mim orop m'
 iyu donji ka bur shapyo ka pada: Maria, cumi
 keshi Magdalene, a manj buram pelu pongon
 3 ito, ka Yoana, orop Kuza, ananabur Erode,
 ka Shusanna, ka mim naim kedim kwandgo
 kinwo to yini.

4 Pon m' dugum-mum kedi kalgo, tib mim
 pon ta manam pip watun tamni, yi yago caba
 5 yini danjin wa, yi ka: Ananjwad wa waigo
 shwad shalli: yi ba shwadi, pon bigi uku ta
 kiloko; kan ladi yu, pon yidim ta kiton shago.

- 6 Pon bigi uku ki pandi; ta porra, pon aruto
 7 taki ta na am'm. Pon bigi uku ta bir awi;
 8 pon awi kambgo iapi shipti. Pon bigi uku
 ta ilim kon, kambuto, laigo dibi won. Yi ba
 nezh cab taiji, yi tako, ka, Mum ka kumam
 kan kumon caba, dim kumo.
- 9 Anaani majgo poni, ba par pidi cabam
 10 danjin wa. Pon yi ka, A ni unug pondo tuk
 ca' ma shan-kwad Yamba to maga: pon ta
 big mii, nom cabam danjin wa; ka ka tak
 mezhi, yini mezhim, ka tak kumoni yini
 11 lerim. Shi nda cabam ban danjin wa: Shali
 12 nda cab Yamba. Ma ta kiloko a yinim
 kumgo; mai-bura wato pono, pud cabi ta awo,
 ka ka yini li kewom dam wa mad kiwon.
- 13 Ma ki pandi a yini, dimin yini kumgo, yini
 pi cabin waiz-ik; taiji ka yarim, yini coru ta
 14 lizh-kibi, pon kot todi yini dwadun ki. Manj
 ugudugo ta bir awi, shi yinim kumgo, yin ba
 kuru miyu, pon a ni shipudwo bam-wa, ka
 kwada ka wa ma ndund ik ma kur shi, dam
 15 yini nag ka laim. Pon ma ta ilim kon, a
 yini, kan dimin ka yini kumgo cabi, yini kut
 kwin ta kibim lop, bwon, yini omjau yaz ka
 lai kibe kershi.
- 16 Tib mum lambgo wamalizh-wi tuki lalam,
 lii tul pidindidam; dam yi liin ki cakdaki, ka
 17 ka mi ma kendu we wi. An ki wam poyo

ma wa yaz tatamdami'm nim; tib wam tukshi
ma wa pondowim nim, ta wa yaz tatamdami.

18 Dam ma kan pon pidim ma kumon caba: taki
kan non na wa, wa unug wa yi; pon kan non
na wam, wam yi dango ka ne tamni wa adoki.

19 Pon nonni ka anamalli wato tamni, pon
20 yini domog ken tamnim an ki dugum-mu. Ba
ceri yi, ka, Nongo ka anamalgo ni cehirzhi ta
21 tam, kom par mezhgo. Pon yi toko ka pima,
Nonno ka anamallo a mi ma kumon ca' ma
Yamba, ya wai.

22 M' pon temi pur taiji, yi doni ini kengo
kañji, pip ka anaani; pon yi ka pima, Di min
belam ta pali wan okshu: dam yini kutgo
23 mirgi. Pon manj yini yan mirgi, itida adigo:
pon ibat m' tada yektun ki pali; am ba yaz
24 pash ka yini, murundum ba yazhwo. Dam
yini kengo tam Yesu, pigidi, ka, Pobi, pobi,
minin cogyo. Pon yi tora, yi pulgo ibat ka
25 ban am: dam yini yan ribi, pidi yan yo. Pon
yi ka pima, Njo lizh-kibi ma tangu? Dam
yini tunungo, sho ne, yini yago caba api, ka,
Dam mu zhi non, an ki tak ibat ka am yi opi,
pon yini lok poni ?

26 Dam yini podgo il mi ma Gerasa ma ki id
27 Galilaia. Pon m' yi podgo tam, mum ka
bura ma inim podgo ta mana shimbgo ka yi;
milgo di 'i tedgo landa inim, tib digo ta

- 28 kabim, nom ki-puri. Ma yi megu Yesu, yi
belgo luli, yi ugi poni, pon yi nego cam ba,
ka, Na ya nan ka na, Yesu, Lauo Yambam
Canaan Tamatama? Nan wabgo, mog reinom.
- 29 Taki yi ba nezh buram ka pugut, ka m' pazh
poduto i mu taiji. Taki kwarkwat ta kan
kuti: mii mezhi mezhi, ini kershi yanli, tobzhi
wa; pon yi kan dwad wam kershin yi, bur kan
- 30 tenli wan kanorok. Dam Yesu majgo poni,
ka, Cumgo nan? Pon yi ka, Wonwon; taki
- 31 buram keddi kenog ini. Dam anambena paidi,
32 ka m' pem ne ka yini war kanjerim. Dam
dugum kwambani keddi ni ed wa kambandi:
yini paidi ka m' pem undau oko kan yin ken
- 33 iyu. Dam yi uni yini. Pon bura podau i
mun bano, kenau i kwambani: dam dugmi
yago wo ka kaio wan ra kambali, cektun.
- 34 Pon m' anandi megu wam yago, yini weau,
35 wa cer ta bir mana ka pidim ka korok. Pon
wargo wau mezh wam yago; yini wana tam
Yesu, wen mun bur podaugo ini, ni dizhi
pidim ka yu Yesu, iki teshin landa, kanibi
- 36 bwon: dam ba sho. Pon anamezhi cergo pidi
37 mad ki anambura to yini. Dam mim pip m'
po ili pushin il mi ma Gerasa paidi, ka m' pem
di wannu tamwo; taki iyu yag nom shom tada:
- 38 dam yi kengo kainji. shini. Pon mun bur
podaugo ini pudgo dilu tamui ka ka yi dii' ka

39 pemo: pon yi ligo tulei, yi ka, Shik mango, ka tepud wam kudim Yamb' yaduko. Pon yi waigo kambir manam pip, badini tagon wam kudim Yesu yadigo.

40 Ta shizom Yesu shidungon, dugum-mu lokon tamatama; taki yini pip ni mezh kini.

41 Pon mo, mum dok wana, cumi Yaïro, yi mai ma' kalatau: yi uku po yu Yesu, ba paidi ka

42 m' pem ken kamanni; taki yi na lauom orop, kom da, cor mitom kwalgo taki bwama shali rap podgo, baitam kom murundum. Pon ta mirgin yi wannin, dugum-mu margo yi.

43 Pon manj orop podok tom ma ito ne cori yag bwama shali rap, manj shago wamanurtom pip to ki anandau, pon pidi don ito ni tamwom,

44 ta wana pi, pon ta lagumgo band-tul landni:

45 pon temtemi podok tom ma ito wizgo. Pon Yesu ka, A non m' lagumgo ino? Pon m'

mim pip shingo poki, Petro ka, Pobi, dugum-mu ni ombulugo, kom shinko. Dam Yesu ka,

46 Anawai lagumgo ino; taki na megu na ponon

47 podudugo ino. Pon m' orop pongo ito tukshim, ta wana, ito kom kon, ta uku poni

48 ka tul m' donungon it temtemi. Pon yi ka pazhi, Lauo, lizh-kibi ma tamji madgo kiji;

war kon bu.

49 Manj yi yan caba, di kwatgom, mum dok

wana ta ma' mai ma' kalatau, yi ka, Laugo
 mudgo; dam mog pish po Anaop-cabam.
 50 Yesu kumgo, dam yi toko poni, ka, Mog ya
 51 shom: li gom keko, wa mad kid pono. Pon
 m' yi podgo mana, yi ungo mu keni ka yim,
 nom Petro, ka Yoane, ka Yakobo, ka pobo
 52 lau-orop ka nondo. An wuzh pip, an
 shigindo: pon yi ka, Ma ya wuzhim; an ki ta
 53 mushim, an tida. Pon yini worgo yi
 54 dadesha, taki yini pongo ta mushi. Manni yi
 kuti yari, yi yago dobyu, ka, Lau-orop, ilu.
 55 Dam cirumdo shina, ta il temtemi: pon yi
 56 nego ka m' un wa pazh sha. Yimbulugo
 analaido: pon yi ka m' pim ne wam yago mum.

9 Yi doko mim bwama shali rap kali iapi, pon
 yi ungo to yini ponon ka kelum ki buram pip,
 2 tib ka ka yin pud pada. Pon yi wodgo yini,
 ka m' pim tag shan-kwad Yamba, m' pim don
 3 i mu. Yi nego to yini, ka, Ma ad wa ta ki
 mirgkum, ka ala, ka lutu, ka po, ka shanal;
 4 ma ya ka shikal m' rap'm. Pon ka taki ma
 ken man jila, ma dik pi' taiji, pon ma ya ma
 5 ili pi' taiji. Ka taki tika wa pizhgum, dam
 m' ma ili ta man taiji, ma yid kalau ta yugu
 6 taki kol ma ya iyu. Dam yini ligo mirgi,
 yini batgo ki mana, kan yan ceram bwon, kom
 don i mu ta pidim pip.

- 7 Dam mai Erode kumgo cer wam pip m' yago: yi tunungo ki tamatama, taki an nezhi
 8 big mu, ka, Yoane ilugo ta murundum; pon ma bigi, ka, Elia cugudna; ma bigi, ka, big
 9 ananezh-cabam dok m' da aidigo. Pon Erode ka, Na kabgo ki Yoane: pon mum nan kumon cera uk ma iki shi non? Dam yi pargo mezhi.
- 10 Anawoten, m' yin shina, tepudugo to yi wam pip m' yini yago. Pon yi katgo yini, wan pidim doto wai manam dok cumi keshi
 11 Betsaida. Pon dugum-mu, kom pondowi, wauon adog pini: yi lokoñ tamatama, pon yi yago ca' ma shan-kwad Yamba to yini, tib mim iyu loko don doni yi dongo ya tom.
- 12 Pud ka kwado; pon mim bwama shali rap wana, yini nego to yi, ka, Li tul dugum-mu, ka yin war mana ka manam ka korok kunul-jin mini, ka titau, ka we wamanjana: taki
 13 minin pidim wiwi. Pon yi nego to yini, ka, Uni'maga wam yini sha. Pon yini ka, Ka tak mini wari pad wamanjana to eun dugum-mum pip zhim, a nom kwakshak m' powat ka
 14 cogolom rap, wam nai nim, tammu. Taki tak mim won kwipowat yini podgo. Dam yi nego to anaani, ka M' didau dizhi kwatulji,
 15 poapi kwipowat kwipowat. Dam yini yago
 16 uk shi, yini ligo pip pidindiu. Pon yi ili

- kwakshak m' powat ka cogolom rap, yi yago
 cib ta kitoṇ, paidi, shiṇli; yi uni anaani, ka m'
 17 pim tēro po dugum-mu. Dam yini shago,
 kaawom pip yan kwikwigin: pan katgo big
 shilakim digo tamwo ta lurum bwama shali
 rap.
- 18 Podna tēmi yi ba pudug dilu, yi doi doni,
 anaani tamni: yi majgo powo, yi ka, Dugum-
 19 mu ṇa na noṇ? Yini toko, ka, Yoane
 Anayubul-mu; pon bigi ka, Elia; pon bigi ka,
 20 big ananezh-cabam dok m' da aidigo. Pon yi
 ka pima, Pon manku ma ka na noṇ? Pon
 21 Petro toko, ka, Masiya ma Yamba. Pon yi
 22 pulgo iyu, yi ka m' pim ne taiji mun; yi ba
 nezhhi, ka, Lok Lauo mu da rei po wa keḍi,
 lok da kodi mim kudi ka anamai don-Yamba
 ka anandakarda, ka kwali, pon ṇunuu pudei
 23 wa aio. Pon yi nego to mim pip, ka, Ka mu
 lok nizhi pino, m' dob ini wam, m' pem ad
 24 pidu mini, an pino. Taki kan noṇ lob mad
 kuru mini, yi wa cogyo; pon kan noṇ wa cog
 25 kuru mini cumno, mu taima wa madi. Taki
 kan mu tap ki-ilim pip, pon ka yi kan cog ini
 kan un ini pokai, aiam ma ya tamni naṇ?
 26 Taki kan noṇ ka i' takko ka na ka caba mino
 takin, pon m' Lauo mu wato ta kwadnim
 cumni, ka ma Pobi, ka ma anawoten m'
 27 canaṇ, ini wa tak ka yi. Pon naṇ nezhhi maga

ɲwuli, Big mim cershi niɲi, ma mi ma wa tan
murundum'm pip, di yin meg shan-kwad
Yambam.

- 28 Tidi ta pi cer taiji taki parpada podgo,
pon yi katgo nom Petro ka Yoane ka Yakobo
29 ini, pon wan kambandi pudug dilu. Yi ba
pudug dilu, pon i she-ini menulugo yatgo
30 doto, tib landni yatgo pe nilipnilip. Pon mo,
mim rap ba cera ka yi, a nom Mose ka Elia;
31 iyu balji kom kwada, yini yago cer podog
32 mirgim yi wa yazhi ta Yerosolum. I Petro
ka ma mi ma tamni tada yag kom itida: pon
taki yini omjau ka idei, yini megu kwadni, ka
33 mim rap m' cernirzhi ka yi. Dam manj yin
abdugon ka yi, Petro nego ta Yesu, ka,
Anani-mu, dium niɲi kon mini: dam di min
don kundur kunun; dok to ka, dok to Mose,
34 dok to Elia: kom pondo wam yi nezhim. Pon
manj yi nen cab taiji, adam wana, kaɲun
kiwo: dam manj yini kengon kaadami, iyu
35 kom sho. Pod dilu pona ta adam, ka, Shi
Launom tendshi: ma kan kum caba tamni.
36 Pon m' dil yago, wen Yesu doi doni. Yini
yo, dam pur taiji yini cergo wam yini megu
mum, kam dok.
- 37 Pon pidi kwalgo, manj yini yektaun ta
38 pandi, dugum-mum kedi shimbgo ka yi. Pon
mo, mum dok ta dugum-mu tako caba ba, ka,

- Maiop-caba, nan paidgo, cib launo; taki launo
 39 dokdok kom yi: pon mo, bura ba kuti, lul
 bezhigo nai; ba regidi, lin pulimbuli; ta kan
 40 podi na tomi, yan keb iki. Dam na paidgo
 anaako, na m' pim pudu; pon yin domgom.
 41 Dam Yesu toko, ka, Ai pud-mu kom kend
 lizh-kibi kom shashilap, na wa din ka maga,
 na edun ka maga, podun kot nan? at laugo
 42 watun nini. Yi watun pono, pon bura kebgo
 yi, ba regidi tamatama. Pon Yesu pulgo i
 buram ka pugut, donun i lauo ya tom, pon yi
 43 uni pobei pidei. Dam yimbulugo yini pip
 kudi ma tam Yamba.

- Yini ba tunun ki wam pip m' yi yago, pon
 44 yi nego to anaani, ka, M' ca' shi ken kanumgu
 45 kwin: taki wa unug Lauo mu ta yar mii. Pon
 yini lergo ka cab taijim, a tukshi kiwo, ka ka
 dam yini meim; tib yinin shod maj pidi cab
 taiji.

- 46 Pon shin yago ta talwo, yini ka non ta
 47 talwo yoko apni. Pon m' Yesu megu shinom
 48 ta awo, yi il layibli, lii ani, pon yi ka pima,
 Kan non pi layibul ma ka cumno, yin pizhno:
 tib kan non pino, yin pizh anapai-tullu: taki
 mum lakidan tamatama ta talgu, yi kudi.

- 49 Pon Yoane toko, ka, Anani-mu, mini
 megu mum dok nom pudug bura ka cumgo;

pon mini kwatgo yi, taki yi ni adog pi ka
 50 minim. Dam Yesu nego to yi, ka, Ma kwatom:
 taki mu ma yazhgum a eumgu.

51 Podna temi, puru ma wanu pizhni ta
 kiton, yi kwadulugo she-ini. ka ka yi war
 52 Yerosolum, yi wodgo anawoten m' rap lii
 poni: dam yini waugo, ken manam dok ma mi
 53 ma Samaria, ka ka yin kand kini. Pon yini
 pigu yim, taki she-ini uka yin wai Yerosolum.
 54 Pon m' anaani nom Yakobo ba Yoane megu,
 yini ka, Anaani-mu, ka min ne ka m' wi yekto
 55 ta kiton kebwo, ka lobi? Pon yi penurugo
 56 ini, ya pula iyu. Pon yini wargo manam nai.

57 Yini ba mirgi, pon mum dok ka pemo,
 58 Kag war jo, na ad pigo. Pon Yesu ka pemo,
 Owo na bwa, tib yidun ta kiton na pidindiu;
 pon Lauo mu ka pidim yi wanu lizh kinim.
 59 Yesu nego to mum nai, ka, At pino. Pon yi
 ka, Anaani-mu, undun oko n' wal pono temi.
 60 Pon yi nego to yi. ka. Mund anandopok ka
 wal dopogwo; miko ka wako ka nan cer shan-
 61 kwad Yamba. Pon mum nai tibi ka, Na wa
 adog pigo, Anaani-mu: pon undun oko ma na
 62 nen pono mi ma mann temi. Pon Yesu ka
 pemo, Taki mu, ka yi li yari i janaldan wodo,
 pon ka yi ni cibud pi, yi podgo pidi shan-
 kwad Yamban.

- 10 YAGO pi Anani-mu tembudugo m' nai
kwipelu, yi wodgo yini rap rap lii poni wan
mana ka pidim pip m' yi wanu pod manni.
2 Tib yi ka pima, Mani pet-wa yag kedî, pon
anawotên katshi: dam ma pud dilu tam Anani
pet-wa, ka ka yi kai tul anawotên wanu pet-wa.
3 Ma waku; mo, nan wotku, uka ma lau-tenjim
4 ta tal lalutu. Ma ad wamayel-kinam, ka
5 lutun, ka tagam; ma tai mu okom. Pon m'
ka ma kên kab zhila, termin ma ne ka, M'
6 togor ya man ji. Pon kan lauo togor ne ta
pi' taiji, togorgu wa diu iki: ka dam nini, ta
7 wa shizo watun tamgu pidei. Ma omak dizh
ta man taiji, kom shan wa kom ezh wa ma
tamwo: taki anawotên lob pizh wa ma
8 wotênui. Ma ya rigrig'm ta mana. Pon ka
ma kên man zhila, ka yin lokku, ma kan sha
9 wan tershî poku: ma kan don i anambadam
ta pi' taiji, ma ne to anambena, ka, Shan-
10 kwad Yamba ba pod tamgu. Pon ka ma kên
man zhila, ka yin lokkum, ma podaku, wan
11 kambir mani. ne ka, Tak kalau ma mango,
andji yumu, mini yidtaku: pon ma kan poni,
12 shan-kwad Yamba ba podo. Nan nezhi maga,
Cilipi ma wa yazh i Shodoma pur taiji, ka
manj ma wa yazh i man taiji, ma Shodoma
13 lele. Ya nji, Korazin ! ya nji, Betsaida ! taki
ka wamambonon m' yago ta talgu de ya ta

- Turo ka Shidon, da yin da kat ili, iyu tɛtshin
 14 landam calala, dizh ta doka. Pon cilipi ma
 wa yazh i Turo ka shidon puru wɛr-kwin ka
 manj ma wa yazh iku, ma Turo ka Shidon
 15 lɛlɛ. Tib ji, Kaparnaum, wa ilji ton ya? ci
 16 wa yɛko wan Aides. Mu ma kumongu aɲ
 kumonno; tib mu ma kodgu aɲ kotno; tib mu
 ma kotno aɲ kot auawotenno.
- 17 Kwipelum bano shina ka waiz-ik, yini ka,
 Anani-mu, tak bura yago ta yarmu ka cumgo.
 18 Pon yi ka pima, Na megu Shatana kom ugur
 19 ta kitoɲ uk am ma kilip. Mo, na ungo kɛlum
 maga m' kan ladun ki azhi ka pondi, ka
 kɛlum ponou m' pip m' tam anawezh-mum:
 20 tib wa ma wa domangu nim, kam dok. Pon
 ma wai ik ka shim, a ndaki bura yag ta yargu;
 ma wai ik taki cumgu balulji ta kitoɲ dama.
- 21 Kɔt taiji wado ini waigo ka Yibok m'
 Canan, dam yi ka, Nan coko, Pobi, Anani
 kanitoɲ ka ki-ili, taki ka tukgo wa taiji ki
 ananjin ka mim darshi, pon ka oko yini to
 lalin: o, Pobi; a ndaki ta wam ik waingon.
- 22 Undungo wam pip Pono: kan Lauei noɲ nu
 ma poni nim, nom Pobei; tib kan Pobei noɲ,
 poni nom Lauei, tib poni, kan noɲ, Lauei loko
 23 obi ta yi. Pon yi pɛɲurugo ini un anaani,
 shal caba, ka, Paliɲ she-idum meg wam ma
 24 mezhi: taki nan nɛzhi maga, ananɛzh-caba

kedi ka anamai parudugo mezh wam ma mezh, pon megum; tib yini parudugo kumon cabam ma kumoni, pon kumgom.

- 25 Pon mo, anaop-cam da cerini, badigo magni, yi ka, Maiop-caba, a nan m' na wa yazhi, na kan tap kurum bokō tamatama?
- 26 Pon yi ka pemo, A nan m' balji ta tek-cam
- 27 da? ka cib kandakard naka? Yi toko, ka, Ka amud Anani-mu Yamb' miko ta shuldungom pip, ta kekōm pip, ta tomgom pip, ta akom pip;
- 28 tib ka amud apko uk m' ka amdun iko. Pon yi ka pemo, Ka toko lop: ya taiji, pon ka wa
- 29 kuru. Pon taki yi loko adog ini yan anandon-pidi, yi nego ta Yesu, ka, Dam apno non?
- 30 Yesu toko, ka, Mun dok ni yeko ta Yerosolum, war Yeriko; pon yi uku ta tal ananwadi; anambena wopudugo landni, mali, tedi, kom
- 31 par murundum, wauo. Pon anandon-Yambam dok ni mirgi, yi yaigo yaigi ok taiji:
- 32 pon m' yi megu yi, yi kobi' shap. Uk ma taki mu ma Lewim dok, ma yi podna pi' taiji, men
- 33 yi, kobi' shap. Pon mu ma Samariam dok kom nizhi podna pidim ka yi: pon m' yi megu,
- 34 i' belgo. Dam yi wargo ani, yi ombul i padi, ba dir yelam ka wine ta ki: pon yi ligo yi to ki wamawodniti cumni, adi wan kama' rohom
- 35 donji, ba popti. Pid kwalgo yi pud shilei rap, uni mu ma mana, yi ka, Ka popudni: pon ka

ka cog nau m' nai, mino, ma na shido pidei,
 36 na wa unuki ka pidei. Ta tal mim kunu zhi,
 kan ne zhi ka ka ya ap mum uk ta tal anawadi
 37 mu zhila? Pon yi ka, Mun dolgo ani ka yi.
 Pon Yesu nego ta yi, ka, Wako, ya uk ma taki.
 38 Yin ba mirgi, yi kengo manam dok: manj
 39 orop cumi Marta loko yi ta mando. Tib ta na
 maldo cumi keshi Maria, ta kan dii po yu Yesu
 40 taki, an kumon caba mini. Pon pishgo po
 Marta yazh-wam kedi: dam ta wana tamni, ta
 ka, Anani-mu, mallo mundgo na don dono ki
 yazh-wa, ka kwin'm ya? dam ne ka m' pazh
 41 ukno. Pou Anani-mu toko ka pazhi, Marta,
 Marta, cin bam wam kedi, tib cin par cilipi:
 42 de ya wam latika, ka dok, ken: taki Maria
 tendgo tunwam kon ma wa adoki tamdom.

11 PODNA temi yi ba pudug dilu ta pidim dok.
 pon m' kwatgo poki, big anaanim dok nego to
 yi, ka, Anani-mu, otam pudug dilu, uk m'
 2 Yoane oko anaani tibi. Dam yi ka pima.
 Diminma pud dilu, ma ne ka, Pobi, m' cumgo
 3 ya canan. M' shan-kwadgo wato. Undam
 4 po minu lob pudei pudei. Tib ub po
 shashilapmu ka mini: taki mamu tibi, minin
 ub poki ka mim pip m' obmu ta kiwo. Tib
 mog amu wanu todim.

5 Pon yi ka pima, Mu mala ta talgum ka cero,

- wa mizh tamni ta talcum, wa nezhhi ta yi, ka,
6 Cero, kwanduu kwakshak kunun; taki cer
minom ta mirgi wana tamno, pon n' ka wa
7 ma na lino ponim; pon muun ta mana da toto,
ka, Mog pish ponom: pomana nashshi pono, tib
lalinno ni tamno pidindida; na dom il unuki
8 kam? Nan nezhhi maga, Ka tak yi wa il unuki
yi taki yi cerrim, pon taki bamin mini, yi wa
9 ilu, wa unug wa ma nendi to yi. Tib nan
nezhhi maga, Ma kau shili, wa unuki maga;
paro, ma wa wezhi; nan iki, wa api to maga.
10 Taki mim pip ma shilu an pizhi; tib mu ma
pari an wezhi; tib mu ma nan iki, wa api to yi.
11 Mu ma talgu a ne, yi pobi, ka launi shil
12 cogolo, yi yet ki cogolo azhi uni to yi? Ka
13 dam yi shil dom, un pondi to yi? Ka dam
maga, kom shapyo, pongo unug togor m'
bwon ta lalingu, Pokum ta kiton wa unug
Yibok m' Canan ta mi ma shilu tamni yoko
m' pip'm?
- 14 Pon yi ni pudug bura, tib ta na kend-pok.
Pon in' bur podudugo, ananend-pok yago
15 caba: dugun-mu tunungo ki. Pon bigwo ka,
16 Yin pudug buran Bezebol, mai bura. Pon
bigi, kom magni, pargo tamni wamambondowim
17 wan ta kiton. Pon yi, taki yi pongo dan-cab
miyu, ka pima, Ka il-mai mala abud rap ya
api, wa shapto nai: tib mana ma ya api ugi.

11. 18 CERAM BWON MA TAM LUKA

- 18 Tib ka Shatana abud rap ya i' doni, shan-
kwadni wa cero naka? taki ma ka na ni
19 pudug buran Bezebol. Pon ka na ta Bezebol
ni pudug bura, lalingu ni pudukiñ non? dam
20 yini wa yaz anawer-kwingu. Ka dam na ni
pudug buran poyar Yamba, shan-kwad
21 Yamba podna tanggu pono. Dimin anandom
katshin wa ma mbana koron talmanain cumni,
22 kina mini pinei cōkom: pon dimin mum
yogigo ka tom mini yekna tondoni, ma yi
latgo kini, yi kwadi tamni wa ma nan inim
23 ban yi lig keni iki, tiktun kwadwai. Mum ka
nam an yazhno; tib mu ma yuki ka nam an
24 wopti dotok. Buram ka pugut, dimin ta podi
i mu, ta ya mizhi ta bir pidim am nim, kan
par shino. pon taki ta wegum, ta ka, Na wa
25 shizo wan kanabno, pidi man potungon. Pon
26 m' ta wana, ta wegu pamji, tekshi. Ta wat
pono, katto buram nai pelu, manj yogudugo
ka shapyo; pon yin kemdauon diwon pi' taiji:
dam deshi ma pi tam mu taiji yok manj tubu.
27 Pon manj yi nen cab taiji, manj orop m'
tam dugum-mu tako caba ba, ta ka pemo,
Paliñ agom angon ga, ka widi mog cumbgo.
28 Pon yi ka, Mani paliñ mi ma kum ca' ma
Yamba ka pizhi.
29 Pon m' dugum-mu ba kalo tamni, yi yiko
nezhhi, ka. Pud-mu zhi a pud-mum shapshi:

- aṇ par wamambondowi; pon wa unug wamambondowi to yinim, nom wamambondowi
- 30 Yona. Taki poapi ka Yona yaigo wamambondowi ta mi ma Ninewi, uk ma taki Lauo
- 31 mu wa yazo ta pud-mu zhi. Maim orop ma toṇ wa ilu ta kōt wēr-kwin ka mim ta pud-mu zhi, ta wa bēl bad kēlum ma iyu: taki ta wanaṇ pidim ka kwat po ili, ka kad kum cin Solomon; pon mo, wam yok Solomon nē nipi.
- 32 Mi ma Ninewi wa ilu ta kōt wēr-kwin ka pud-mu zhi, yini wa bad kēlum ma iyu: taki yini katgo ili daṇjin tagi Yona: pon mo, wam yok Yona nē nipi.
- 33 Mu nim, kan dimin yi lambgo wamalizhi-wi, li ta bwa, ka tul kodop, yi liṇ ki cakdaki
- 34 dama, ka ka mi ma kēnd we wi. Wamalizhi-wi ma iko a she-iko: dimin she-ik tom, ikom pip shaṇjaṇ tibi; pon dimin ta shapshi, iko
- 35 rim tibi. Dam ka kan poni ka wamaai iko
- 36 rim'm ya. Ka dam ikom pip shaṇjaṇ, ka pidim rim nē tamdom, ta wa yaz shaṇjaṇ pip, poapi ka dimin wamalizhi-wi aigo ka ka kilipi.
- 37 Ma yi kwatgo po caba, Parisaïom dok tako kini ka m' pēm wato ka sha wa ka yi: dam
- 38 yi kēngo, yi yan diu ag wamanjana. Pon m' Parisaïo megu, yi tunuṅgo tamatama, taki di
- 39 yi palog inin di wamanjan podnam, Pon Anaṇi-mu ka pēmō, mima shi ma Parisaïo ni

popud telpi tindi ka timbeli: pon kaiku
 40 kwatshin kwad-wa ka shapyo. Anandomar,
 41 mum dongo telpi dongo kanabim tibi? Pon
 ma nan un ta ki wamandogor wa ma kanabei;
 pon mo, wam pip kazakazak to maga.

42 Pon ya mag Parisaio! taki ma tibul mint
 ka ru ka alam pip bwama, un tiblakim dok,
 pon ma shag weram kon ka amud Yamba: pon
 wa taiji ma de ya, tib ma da mund yazh wam
 43 banom. Ya mag Parisaio! taki kib pidindiu ma
 44 poki ne ta aku, ka kib tain m' ta loma. Ya
 maga! taki ma poapi ka purim tukshi, pon mi
 ma lat ki pongom.

45 Pon big anandek-cam dam dok toko ka
 pemo, Maiop-caba, kan nezh ca' shi, ka kan
 46 shaldun min taki. Pon yi ka, Ya mag tibi,
 anandek-cam da! taki man lizhi ta ki mii
 adok m' adoki cilip, pon manku ma ni tan
 47 adoku poyargum dok'm. Ya maga! taki ma
 ni lal pur ananezh-caba, nom poku toku yini.
 48 Dam ma ananol, ma ni lop woten nom poku:
 taki anambena toku yini, pon manku ma ni lal
 49 puru. An ki taiji tibi cin Yamba ka, Na wa
 wot ananezh-caba ka anawoten to yini; bigi
 50 yini wa togni ka kai; ka ka wa dop obi i pud-
 mu zhi taki tom m' yipudugo yarim tungon
 51 tul kuru; yarim tul tom Abel pongon podun
 tom Zakariam coko ta bir pand-Yamba ka ma'

Yamba : o, nan nezhhi maga, wa dop obi i pud-
 52 mu zhi. Ya mag anandek-cam da! taki ma
 adgo wamaap pondo-caba ted nihi: manku ma
 kengom, tib mi na ba kenno ma kwati.

53 Pon m' yi podgo ta pi' taiji, anandakarda
 ka Parisaio ba dokam poni tamatama, yini ba
 54 par lizhni ta nezh-cabam ked; yin anji, ka ka
 yin yip cam pon ta poni.

12 Kot taiji, manj dugum-mum kedkedi kalgon,
 nom lapud api, yi yiko nezhhi to anaani termi,
 ka, Ma shan ik ka yeast Parisaio, shi yokul-
 2 caba. Pon wam tukshi ma wa yaz tatamdami
 nim; tib wam poyo ma wa pondowim nim.
 3 Dam kan nan m' na neg ta rim, wa kumoni
 ta pidim can; tib cabam ma neg ta kuma ta
 4 kabi ma pi, wa tagi ta kimana. Nan nezhhi
 maga, apno, Ma shod mi ma kwal i mum, pon
 m' kwat poki, wam nai m' yini wa yazhi ne
 5 tamwon. Na wa ob mum ma wa shodi to
 maga: ma shod mum ma yi kwatgo po kwali,
 yi na kelum tedoki ta Gecna; o, nan nezhhi
 6 maga, ma shod yi. An pad layid powat po
 kob rap'm? tak manj dok, mundi tam
 7 Yambam. Pon tak ok kigu a ni madi pip.
 8 Ma ya shom: ma kon yok layidim ked. Nan
 nezhhi maga, Ka non ya kol ino ta i mii,
 Lauo mu wa yazh kol iki ta i anawoten

- 9 Yamba: pon mu ma shin pono ta i mii, wa
 10 shin po mendam ta i anawoten Yamba. Tib
 kan non ne caba i Lauo mu, wa ub poki ka
 yi: pon wa ub poki ka mu ma shald Yibok m'
 11 Canan'm. Dimin yini kat maga wan tam
 ananlatau, ka anamai, ka ananelum, ma kwin
 12 pidi top cabam, ka cam ma wa nezhi: taki kot
 taiji wado Yibok m' Canan wa opi maga
 cabam lop nezhi.
- 13 Pon mum dok ta dugum-mu nego to yi, ka,
 Maiop-caba, ka m' pem mallo min tikud wa
 14 ma pomu ka pemo. Pon yi ka pemo, Ango
 yan anawer-kwin ka anandikud-wa to kigu
 15 non, abo? Pon yi nego to yini, ka, Ma kan
 poni, shan iku ka per-wam pip: taki ka nogyo
 ne tam mu, kuru mini to tam wa ma tamnim.
- 16 Pon yi nego to yini cabam danjin wa, ka,
 17 Yaiya ananwadam dok yago wa ked; pon yi
 tunungo ta ani, yi ka, Na ya naka, taki na na
 18 pidim na wanu yel wanom? Dam yi ka, Na
 ya nji: na wa kip tab mino, pon n' lal nam
 kudim yoko; pon n' yel cau minom pip ka kina
 19 mino ta kabei. Pon n' ne cirumno, na,
 Cirumno, ci na kinam ked kumbji po cor ked;
 20 shino, sha wa, e wa, ya palam. Pon Yamba
 ka pemo, Anandomar, tem zhi ta cum a ni par
 cirumgo ta tamgo; pon wam ka dongo ya ma
 21 non? Uk taiji a mu ma kumb kina to cumni,
 pon yi ka kwad cum Yambam.

- 22 Pon yi nēgo to anaani, ka, Dam nañ nēzhi
maga, Ma kwin kurum ma kurshin ka wam ma
wa shanim; ma kwin ik ka wam ma wa
23 tēdokim. Taki kuru yok wamanjani, tib ik
24 yok landi. Ma kan yimb sheli, yini shō wam,
pet wam; kab kal-wa ka taba nē tanwain;
Yamba ni unug wamanjanwo: ma kon yok yidi
25 uka nañ! Mam pip kan non, ka yi kwini, yi
dom uk kud tam kuru minim dango rozpak
26 dok? Ka dam ma dom yazh wam lakidaum,
27 añ ki nañ ma kwin bigi? Ma yimb pil-wa.
ka yini lēnd wam, yiniñ lēk wam; pon nañ
nēzhi maga, Solomon, manj yi ka kwad minim
28 pip, iki tēshi uk manj dok'm. Ka dam Yamba
tēkok i korok m' ta kapa uk ma, wam tēmi nē,
pon dozhi a ni tēdoki ta rubit, yogi nda kaka
29 ka maga, mam ka kēnd lizh-kibi? Ma kan
par wam ma wa shanim, ka wam ma wa ēzhim,
30 ma ya ka kaagom rap'm. Taki tun mim ta
ki-ili, ni parud wa taijim pip: pon Poku pongo
31 ma ña kēnd wa taiji. Pon ma kan par shan-
32 kwadni, pon wa tap wa taiji ka maga. Ma
ya shom, ladugum tenji; taki i pobi waigo ka
33 unug shan-kwadni maga. Ma wai wa ma
tangu, un wamandogor; ma don cumgu
wamayel-kina nam ma manjyom, kina ma
kulim ta kiton, pidim ananjir wargom, tib
34 nukulo shaptim. Taki pidim ka kingu,
kēkun pi' taiji taki.

- 35 Ma kę̃ro kamgu, m' wamalizh-wigu ya
 36 ka wi; manku ma ya uka mi ma mezh ki
 Ananiwo, ma yi shid ta shan wa ma wula; ka
 ka, dimin yi wato, ka yi nan pomana, yin apti'
 37 temtemi. Dimin anani-mu wato, ka yi we
 cobogni kom cek pidi, paliŋ cobok taiji: kwuli
 nan nezh magā, yi wa kę̃ kamni, yi wa lizhwo
 38 pidi wamanjana, pon wat ba unuki yini. Ka
 yi wat ta talcum, ka nda kę̃t waiz wuzh yabi,
 39 pon wewo uk ma, paliŋ mi taiji. Pon ma kan
 poni ji. mu ma mana, ka yi dan pondo kę̃t
 mizh ananjiri, yi da un manni ka eugidim.
 40 Manku taki, ma don ik donji: taki ta kę̃tim ma
 ni danim, Lauo mu wato.
 41 Pon Petro ka, Anani-mu, ka nezh ca' shim
 42 danjin wa to mini, ya ta mim pip taki? Pon
 Anani-mu ka, Dam a noŋ ananabur m' kibe
 kon ka cin, mun ananini lii to ki manni, ka ka,
 ma poto, yi kan un wamanjanwo danji?
 43 Paliŋ cobok m' ananini wato, me kom yazbi
 44 uk ma. Nan nezh magā ŋwuli, yi wa lizhni
 45 ki wam pip ma tamni. Pon ka cobok taiji dan
 ta aui, ka, Ananino ni tundu ta mizhi; ka yi
 kut mal cobok m' wana ka cobok m' orop, ba
 46 shan wa ka ezh wa, yer ini min; anani cobok
 taiji wato purum yi men kinim. kę̃t m' yi
 pongon'm, pon yi wa abud iki, pon yi wa unug
 wa ma menđam. kali na mim kibe deŋsha.

- 47 Pon cobok m' pongo wam kaag Ananini loko,
ka yi dongo i' donjim, ka yi yag wam danjin
48 caba minim, wa shwatni kedi; pon mum
pongom, ka yi yag wam po shwati, wa
shwatni latika. Pon kan unug wam kedij to
non, wa dop obim kedi iki: tib wa shil wam
kedi tam mum yini ungon wam kedi.
- 49 N' wanan tedog wi ta ki-ili: ka wargo
50 kush termin, nan par nan? Yublu ma wanu
yubuldo an cumno; ino shinzhi uka nan podun
51 ta tegudun! Man danidi n' wanan unug
togor ta ki-ili? M'm, nan nezhi maga; a
52 tikto dama: taki dam zhi, mim powat wa yaz
ta manam dok, kunun wa wezh-rap'm, rap wa
53 wezh kunun'm. Yini wa tikud api, pobi
wezh lauom, lauo wezh pobim; noni wezh
lauom orop'm, lauom orop wezh nonim; ona
wezh wurugdom, wuruki wezh ondom.
- 54 Pon yi nego ta dugum-mu taki, ka. Dimin
ma me adam ni ilu ta ok ugur-puda, temtemi
55 ma ka, Am ni wato; pon yat uk ma. Tib
dimin ibat ma ton ni kobu, ma ka, Pidi wa
56 yaz wi; pon yat uk ma. Anayokul-caba, ma
pongo mad pidim ta ki-ili ka pidim ta kiton;
57 pon a naka ma ponog mad kot shim? An ki
nan manku ma doku iku ma wer wam
58 bwon'm? Taki dimin mu ma ya kwin
ka na ba mizhi war tam ananelum, ka pirgud

mir kig ka yi; ka shodun manj yi culgo wan
 tam anawer-kwin, pon anawer-kwin ungo
 59 dogari, pon dogari tek ta ma' lizh cobok. Nan
 nezhi ka, Ka wa podok ta pi' taijim, kam dok,
 podun ka anun po lawaim kwadungon poki.

- 13 Kot taiji wado big mii ne, yiniñ cëri to yi i
 mi ma Galilaia. Pilato shako tomwo
 2 ka wamambid-kiwo. Yi toko ka pima, Man
 dan mi ma Galilaia taiji a ananjashilap m'
 yoko mi ma Galilaian pip, taki yini reigo po
 3 wa taiji? M'm, nan nezhi maga: pon, ka ma
 dwadi kim, mam pip wa cogyo uk ma.
 4 Ka mim. bwama shali parpada, kimana
 ugudugo kiwo togaugo, man dan yini a
 anandaram yoko mim pip m' kursh ta
 5 Yerosolum? M'm, nan nezhi maga: pon, ka
 ma dwadi kim, mam pip wa cogyo uk ma.
 6 Pon yi nego ca' shim danjin wa, yi ka;
 Mum dok na tuzhi lambji ta yaini; yi wana
 7 kom par lai iki pon wegum. Pon yi nego to
 anawodi, ka, Mo, na na wato cori yag kunun
 zhi, kom par lai ta tuzh shi, pon na wezhim:
 8 kazu; ta ki nan ta shaptun ili pokai? Pon yi
 toko, yi ne ta yi, ka, Pobi, mundun ne milim
 9 taki, ma na wodi, yan shupu: pon ka da yib
 yaz ka lai pi, kon; ka dam yagom, ka kazhi.
 10 Puru shino yin op caba ta ma' kalataum

- 11 dok. Pon mo, manj orop m' ka buram ka
këndtom cori yag bwama shali parpada; iki
12 wurumji, ta dom cop it kon'm. Pon m'
Yesu megu ta, yi doko, pon yi ka pazhi, Ia
13 wargo pëtshi ka këndtomji. Pon yi ligo yari
iki: pon temtemi ito copudugo, baduto cog
14 Yamba. I mai ma' kalatau yag nom bana
taki Yesu dongo i mu puru shino, dam yi toko,
yi nego ta dugum-mu, ka, Purum wotën
yano paindi: dam wat ta kabei, wa dou iku,
15 wat puru shinom. Pon Ananî-inu toko poni,
yi ka, Anayokul-caba, mam pip, kan non, yi
kan pët taña ka lanor mini, culi wan pidi ezh
16 am puru shinom? Dam obzhi, taki ta lauo
Abraam, manj Shatana kërgo, mo, cori
bwamashali parpada, yago lop pët wam kërshin
17 shi puru shinom? Pon manj yi nèn cab taiji,
i anawezhnim m' pip takko: pon i dugum-mum
pip waigo ka wam kudim pip m' yago tamni.
18 Dam yi ka, Shan-kwad Yamba uk nan?
19 tib na wa danin nan? Ta uk shala mustard
m' mum dok adgo tedi ki yainim cumni; ta
yago kambo, yat pidu; pon yidim ta kiton
digo pakdo.
20 Yi nego takin, ka, Na wa dan shan-kwad
21 Yamban nan? Ta uk yeast m' manj orop
adgo tuk ta kutum danish kunu. podun
yeast kwadun ikim pip.

- 22 Yi ba bapud ki manam kursh kudi ka
manam kursh katshi, kan op caba, kan wan
23 Yerosolum. Pon mum dok ka pemo, Anani-
mu, mim kiwo madi latika? Pon yi nego to
24 yini, ka, Ma pìrgud keno to pomanam bitil:
taki, nan nezhì maga, mim kedi wa par keni,
25 pou yini wa dommin. Ka taki mu ma mana
ilugo, nash pomani, pon ma kutun cetro ta
tam, kom nan pomani, ba nezhì, ka, Anani-
mu, aptamu; pon yi wa topi, wa nezhì maga,
Na pongo maga ka pidim ma watungon'm.
26 Pon ma wa yip nezhì pono. ka, Min shag wa
ka ezh wa ta iko, tib ka ok caba ta bir mamu;
27 dam yi wa caba, wa nezhì maga, Na pongo
pidim ma watungon'm; ma waku tamno, mam
28 pip anawoten keb-pidi. M' ma me Abraam
ka Isaak ka Yakob ka ananezh-cabam pip ta
pidi shan-kwad Yamba, pon ma, doku iku,
kom yelji tam, wuzhi ka ed-wuda wa yazo.
29 Pon yini wato to ok amb-puda ka ok ugur-
puda, ka ra ka tou, wa diu pidi shan-kwad
30 Yamba. Pon mo, ananir-pi ma wa yaz
anamboki a ne, tib anamboki ma wa yaz
ananir-pi a ne.
- 31 Kot taiji wado big Parisaio wana, ba nezhì
to yi, ka, Poduko, wak nini: Erode loko
32 kwalgo. Pon yi nego to yini, ka, Ma waku,
ne to owo taiji, ka, Mo nou, nan pudug bura,

naŋ kwat pada, tēmi ka dozhi, pono ŋunūŋi
 33 na kwat poki. Pon lok na de ya mizhi tēmi
 ka-dozhi ka tubu: taki murundum ananezh-
 34 caba po yazom, nom Yerosolum. Ai Yero-
 solum, Yerosolum, ma tog ananezh-caba, kan
 kwali pandi mim wona watun tando! tim
 kedin uka naŋ na da kal lalinji, uk non yabin
 kan kal lalindom cumdo tul bokbogdo, pon
 35 ma lokom! Mo non, a ni mund mangu to
 maga: naŋ nezhhi maga. Ma wa wezhnom,
 podun ma nenō, ka, Paliŋ mu ma waro ka
 eum Anani-mu.

14 Podna tēmi puru shino, m' yi kenog ma'
 main dok ma Parisaio, ka ka yi sha po,
 2 yini ni cibni. Pon mo, mum dok iki ubushi
 3 nom am ne poni. Pon Yesu toko, yi yag
 caba ka anandek-cam da ka Parisaio, yi ka,
 4 Don-mu, mu ya puru shin, ya ye? Pon
 omjan yiditi. Pon Yesu kutgo yi, don iki,
 5 li tulei wanni. Pon Yesu ka pima, Mam pip,
 kan non, kan yi ŋa lauo kan yi ŋa tana ug ta
 bwa-am, yi oi temteni to toŋ puru shinom?
 6 Dam pidi top cab taiji ne taniwom.
 7 Pon yi yago cabam kan danun wa ka
 mim ki taghzi, taki yi kan pondi yiniŋ tembud
 8 pidiindium ka poki; ba nezhhi yini, Dimin
 wargo tagi kigo mu wanu shan wa ma wula,

- mog diu pidindium ka pokim, ka shodun manj
 9 wargo tagi ki mum kudim yogoko, pon mum
 ban tak kigo ka kini wat ne ta ka, ka, Un
 pidei mu zhi; pon ka, iko takshi, ba par
 10 pidindiu ma pim pip pono. Pon dimin wargo
 tagi kigo, waro diu pidindiu ma pim pip, ka
 ka, dimin mum tak kig wana, yi ne to ka, ka,
 Cero wan poki: pon ka wa wezh mad pono ta
 i mim pip ma dii ag wamanjana ka na.
 11 Taki, non ad ini ya canan, wa adoki ya leduk;
 pon mu ma ad ini ya leduk, wa adoki ya
 canan.
 12 Yi nego to mum tak kini taki, ka, Dimin
 ka don wamanjana, kan m' ta puda, kan m'
 ta wini, mog dob ananjergom, ka malgom, ka
 cidangom, ka apgom ka kwadam; ka shodun
 13 manj yini dok dama, ka an po wago. Pon
 dimin ka don wamanjana, ka tag ki ananendi,
 ka mim iki shapishi, ka ananido, ka anam-
 14 bugum; pon ka wa yaz palin; taki yini na wam
 yini nan anun poki kam: taki wa anko ta kot
 ai anandon-pidi.
 15 Mim dizhi ag wamanjan ka yi, mum dok
 kungo cab taiji, dam yi ka pemo, Palin mu
 16 ma wa shau po ta shan-kwad Yamba. Pon yi
 ka pemo, Mum dok dongo wamanjanam kudi
 17 ma wini; yi tako ki mim kedi: kot wamanjana
 yi wodgo cobogni, ka m' pem ne mim ki

- tagzhi ka, Wato; taki wa ni donji pono.
- 18 Pon yini pip poki tam dok yiko kau ki. Mu
ma poki ka pemo, Na padna yaiya, di nan
wanno mezhi: kalakalak, mundno kai.
- 19 Bigim dok ka, Na padna tana rap rap powat,
nan wannu magwo: kalakalak, mundno kai.
- 20 Bigim dok ka, Na wulog orop, dam na dom
- 21 mirgim. Pon cobok wana, yi cer cab taiji poni.
Pon i mu ma mana yag nom bana, dam yi
nego to cobegni, ka, Poduk ka dabul wan
kambir mana ka pidi ma pi mana, katto
anangendi ka mim iki shapishi ka anangido ka
- 22 anamibugum, watun nipi. Pon cobok ka,
Pobi, wargo yag wam ka nego, pon bi pidindiu
- 23 ne. Pon pobi nego to cobok, ka, Wako wan
kiloko ka kidishi yaiya, eptuko iyu ka kendo,
- 24 ka ka wa kwat kamanno. Taki nan nezhi
maga, mi taijim ki tagzhi wa tan wamanjan
minom kam dok.
- 25 Dugum-mum kedi yago mirgi ka yi: yi
- 26 penurugo ini, yi ka pima, Ka mu wat tamno,
ka yi yag shig ka ponim, ka nonnim, ka
oropnim, ka lalinnim, ka mallim wanam, ka
mallim orop'm, o, ka kuru minim cumnim, yi
- 27 dom yaz anaanom. Kan non bwum pidum
cumni watun pinom, yi dom yaz anaanom.
- 28 Mam pip, kan non, ka yi loko lal manam kudi,
termin yi dii mad bad lalin, ka yi ka wa ma

29 tegudun? Ka shodun manj, ka yi lig tub
 tulei, pon ponog tegidim, mi ma mezhi ba shan
 30 daudni, ka, Mu zhi kutgo lala, pon ponog
 31 tegidim. Mai mala tibi, ka yi wa shimb ka
 maim nai ta kei, termin yi wa di dizhi tunuŋi
 ka yi, na mim won won dibi won, dom shimbo
 ka mu ma waro kei ka yi ka won won dibi won
 32 rap to anim? Pon ka uk mam, manj mum
 bano tal, yi wod ananabur, kan par pidi op-
 33 togor. Dam mam pip uk ma, kan non, ka yi
 mund wa ma tannim pip'm, yi dom yaz
 34 anaanom. Dam dokanja kon: pon tak
 35 dokanja kad ya orobluk, wa donin nan? Ta ka
 aiam'm, ka nda ki ili, ka nda i purut: an tedoki
 nini. Mum ka kumam kan kumon caba, dim
 kumo.

15 ANAMBIZH-SHANAL ka ananjashilap m' pip ni
 2 mizh ani ka ka yin kum cab mini. Pon
 Parisaio, pip ka anandakarda, alog bana, ka,
 Mu zhi loko ananjashilap, tib yi ni shan wa
 ka yini.

3 Dam yi nego to yini ca' shim danjin wa, ka,
 4 Mam pip, kan non, kan yi na tenj won, ka yi
 cog manj dok, yi mund kwilamda shali lamda
 ta kana, wa par nam coko, podun yi wenum?
 5 Pon m' yi wegu, yi lii rozni, i' waigo.
 6 Pon m' yi wan mana, yi dot ananjjerri ka

- apni, ba neꝓhi to yini, ka, M' ik waiu ka mino,
7 taki na weg tenjnom coko. Nan neꝓhi maga,
uk ma, waiz-ik wa yazo ta kiton, ta ki anan-
jashilap m' dok ma kat ili, wa yogon manj ma
wa yazo ta ki anandon-pidi kwilamda shali
lamda, mim kat-ili ne cumwom.
- 8 Tib orop zhila. ka nda na shilei bwama,
kad cog shilei dok, ta lambi wamalizh-wi, pam
kamana, par pigumpigum, podun ta wenum?
- 9 Pon m' ta wegu, ta dot ananjerdo ka apto,
ta ka, M' ik waiu ka mino, taki na weg shilei
10 mon coko. Uk ma, nan neꝓhi maga, waiz-ik
ne ta i anawoten Yamba ta ki ananjashilap m'
dok ma kat ili.
- 11 Pon yi ka, Mum dok ne, yi na lalin rap:
12 mum dili nego ta poni. ka, Pobi utun wam
cumnom ta kingo. Dam yi tiktud wamanurri
13 to yini. Tid yag kedim ta pi, pon lauom
dili kalgo wa pip, yan mirgi wan ilim tal; yi
likudugo kina mini ta pi taiji, kom kuri
14 shapyo. Pon m' yi cokudugo wa pip, kum
m' tada yag ta il taiji; kend ba yazhni.
- 15 Pon yi di' ka anamanan dok ma il taiji; pon
mendani kai tulei wan kani ti kwambani.
- 16 Yi pergo kwazh kaani param kwambani shani:
17 mu ni kwand wa yim. Pon m' kei shina, yi
ka, Anawoten pono kedi uka nan nogzhi ka
wamanjana, pon mino kum ba kwallo nipi!

- 18 Na wa ilu, war tam pono, n' ne ta yi, ka,
 Pobi, na yago shashilap ka kaniton, to ik tibi:
- 19 na po dop laugo dam nim: ano ya uk
 20 anawotengom dok. Dam yi ilugo, wana tam
 ponim cumni. Pon di yi yag rum, poni
 megu yi, ruktugni shapudugo, yi yago wo,
- 21 yi uku ta rozei, obi ini. Pon lauo ka pemo,
 Pobi, na yago shashilap ka kaniton, to ik tibi:
- 22 na po dop laugo dam nim. Pon Pobi nego
 to cobogni, ka, Ato obak m' yokom pip ka
 dabul, tedi iki; un wol ta yari ka tag ta yuni:
- 23 ato lau-karuam kemudugo, kabi, di min sha
 24 wa, yan palam: taki mu zhi, launo, mushi, pon
 yi yag ka ide i yazhi; yi coko pon wegu wezhi.
- 25 Dam yin ba palam. Launim kudi an yaiya:
 yi ba mizh pono, ba pod mani, pon yi kumgo
 26 dil nan-wa ka kollo. Pon yi don anawoten
 27 m' dok, yi majgo wa taiji. Mendam ka pemo,
 Malgo wana; tib poko kabgo lau-karuam
- 28 kemudugo, taki yi wegu yi tom. Pon i' yag
 nom bana, dam yi kodgo keno: pon poni
 29 podgo tam, ba wabi. Pon yi toko, yi ne ta
 poni, ka, Mo, cor minom kedi uk ma na ni
 madgo, yanom pip din yelgo cab mikom; dig
 undungo lanem, pip, ka kan ya palam ka
- 30 ananjerro: Pon m' mu zhi, laugo, wana,
 mum shag wamanurgo ka ananjashilap m'
 orop, ka kabi' lau-karuam kemudugo

- 31 Pon yi ka pemo, Lauo, m' pip kan tamno, tib
 32 wa ma tamnom pip a miko. A lob yazh palam
 ka woro: taki mu zhi. malgo, mushi. pon yi
 yag ka idei yazhi: yi coko, pon wegu wezhi.

- 16 Yi nego to anaani taki, ka, Anaiwadani dok
 ne, yi na anamezh-mana: wargo tamni ligo
 shanjara i mu taima. ka yi ni likud kin pemo.
 2 Yi doko yi, yi ka pemo, A nan ji ma na kumoni
 iko? certun pidi wotengo; taki dam ka dom
 3 yazh woten manam. Pon anamezh-mana
 danggo caba to ani. ka. Na ya naka, taki pono
 ni adog woten mezh-mana tamno? Tom m'
 4 na yan wodonim; ino taki ka shilu. Na pongo
 wam na wa yazhi, ka ka ma ten ta woten mezh-
 5 mana, yini lono ta mauo. Pon yi doko min
 nom ob poni ta kiwo, yi nego to anamboki. ka,
 6 Ob ponom ta kigo tika? Yi ka. Yelan ya
 won ta digtugu. Pon yi nego to yi, ka. Ngo,
 takarda miko, dik dizh ka dabul, bal kwipowat.
 7 Pon yi nego to mun nai, ka. Obim ta kigo
 tika? Yi ka. Caum kenirzhi kukudi won.
 Yi nego to yi ka, Ngo, takarda miko. bal
 8 kwiparpada. Poni coko anamezh-mana uom
 keb-pidi taki yi yagon cin: taki to cum pud-
 mu miyu lalin kur shi ka cin yoko ma lalin
 9 wamaai-pidi. Tib mino nan nezhi maga. Ma
 ad kina nom keb-pidi yan ananjero ka maga:

- ka ka na kuli, yini wa pizhgu wan kanabim
 10 bokō tamatama. Mum kanibim kon to ki
 wam lakiyu tamatama a na kibim kon to ki
 wam kedi: mum ka keb-pidi to ki wam lakidau
 11 a na keb-pidi to ki wam kedi. Dam ka tak ma
 yag ka keb-pidi to ki kina nom keb-pidi, wa
 12 lizhi tangu nam kon non? Ka ma yag
 nom keb-pidi to ki wa ma mum nai, wa unug
 13 wa mamu maga non? Cobok dom mad pob
 rap'm: taki yi wa shigu ka mum dok amud
 mum dok: ka yi omji' dizhi ka mum dok,
 shald mum dok. Ma dom mad Yamba ka kina
 poki rap 'm.
- 14 Parisaio, kom per wa. kungo cab taijim
 15 pip; pon ba shan daudni. Pon yi ka pima,
 Ma mi ma kat iku yan anandon-pidi ta i nii;
 pon Yamba ni pombud kaneku: taki wam canan
 16 ta tal nii, a shapyo ta i Yamba. Tek-cam da
 ka ananezh-caba ne Yoane potan: yarim cor
 taiji watungon a ni cer shan-kwad Yamba:
 kan non, kan non, a ni ken ka tomi.
- 17 Pidi cogoi kaniton ka ki-ili kon yoko pidi
 ugur wam tobuljim dok m' ta tek-cam da.
- 18 Non kai oropni. wuli m' nai, yi ni cir
 wula: tib mu ma wul manj memi kaigo tamni
 an cir wula.
- 19 Anawadam dok a ne, iki teshin landam
 tai ka landam pe doto, pudei pudei yi ni kwat

- 20 wamanurum pip: a ni tedog ananjilum dok,
 lii pomani, cumi Lazaro, iki kwatshin jambarwi,
 21 kom per manj ani yan kwin to wam ugua ki
 table ananwada: tak bai tibi ni wato ni cumbob
 22 i padni. Podna temi, ananjil mono, wargo
 adi anawoten Yamba, wan poshin Abraam: tib
 23 ananwada mono, wargo wali. Pon ta Aides
 yi ilugo she-ini ton, iki kom rezo, pon yi men
 24 Abraam tal, ka Lazaro to poshinni. Pon yi
 tako caba ba, ka, Pobi Abraam, doldun kaako,
 kain tul Lazaro, ka ub podom yari ta am,
 doldun dagno: taki ino kom doman ta dag-wi
 25 zhi. Pon Abraam ka, Lauo, yimbu, ta kuru
 miko ka pigu wam kon ma iko, tib Lazaro uk
 ma wam desha: pon mina zhi niini ini donji,
 26 pon iko ni doman. Tib ka wa taijim pip, ta
 birannu ka maga wargo don bwam cori, ka ka
 mi ma lop shag niini wan tangu domim, tib ka
 27 ka mu dom bel ta pi' taiji watun niinim. Yi
 ka, Dam kalakalak, pobi, kai tulei wan ma'
 28 pono: taki na na mallom powat; ka ka yi ya
 kol tamwo, ka shodun manj yini watun pi' shi
 29 kom rezo. Pon Abraam ka, Yini na Mose ka
 30 ananezh-caba: dim kum caba tamwo. Pon yi
 ka, M'm, pobi Abraam: pon ka mum wana
 pidi murundum war tamwo yini wa kat ili.
 31 Pon yi ka pemmo, Ka yin kum caba tam Mose
 ka ananezh-cabam, pip gai ka mu ai ta
 murundum, yini wa lop pokim.

- 17 Pox yi nego to anaani, ka, Wa ma shald mu
 ka ugur wato, kulim; pon mum shald
 2 watungon tamei wa yazo yi! Ka wargo log
 pin rozni, tedi ta pali, a lobni, yoko manj yi
 3 shalungon lamu zhim dok ka ugur. Ma shan
 ik shanji: ka malgo ya shashilap, ya pula iki;
 4 pon ka yi kat ili. ub poki ka yi. Ka yi ya
 shashilap iko ta pudam dok tim pelu. pon ka
 yi penur ini wan tamgo tim pelu. kom nezhi,
 ka, Nan kat ili: ka ub poki ka yi.
 5 Pon anawoten nego to Anaani-mu, ka,
 6 Uktam kud lizh-kibi. Anaani-mu ka, Ma de
 ya ka lizh-kibi poapi shala mustard, ma da ne
 to tuzh shi. ka, M' pud shi lamb ta pali: ta da
 7 lop poku. Pon mam pip, kan non, ka yi na
 cobok kanu wodo kanu ti tenji, pon kan
 mendam wanan korok, yi wa nezhi to yi, ka,
 8 Wat temtemi, ka diko ag wamanjana; kwanan
 yi wa nezhi to yim. ka, Don wa n' sha, ka
 ker kango, ka na kwandun wa. podun na
 kwadun po shani ka ezhi; ka pon ka sha mik
 9 ka ezhi? Kwanan yi amud cobok taki
 10 mendam yago wam nezhi? Manku uk ma
 tibi, dimin ma yag wam pip m' nezhi to maga,
 ma ne ka, Mini cobok ma aiam'm: mini yago
 wam lobmu.
 11 Podua temi yi ba mizhi wan Yerosolum,
 12 yi kobini ta bir Samaria ka Galilaia. Manj yi

kenn manam dok, mim bwama nom wali
13 shimbun ka yi, cərau tal: yini tako caba ba,
14 ka, Yesu, Pobi, doldam kaako. Pon m' yi
megu yini, yi nəgo to yini, ka, Ma waku, ob
iku anandon-Yamba. Dam m' yini ta ki
15 mirgi, iyu yago kazakazak. Pon mum dok,
ma yi meg ini donji, shini, kom cog Yamba
16 dili ba; pon yi bulgo she-ini tili po yuni, ba
17 taini: yi mu ma Samaria. Pon Yesu toko, ka,
I bwamam bano yag kazakazak'm? pon a njo
18 mim lainda? Wegu mum shina cog
19 Yambam, kom ron zhi? Pon yi nəgo to yi,
ka, Ilu, ka wako: lizh-kibi ma tango madog
kigo.

20 Taki majog poni Parisaio, ka shan-kwad
Yamba poto dimin, yi toko powo, ka, Shan-
21 kwad Yamba ni waro to mezhim: tib yini wa
nezhim, ka, Mo, niŋi! Mo, ta pi' taiji! taki mo
non, shan-kwad Yamba nda talgu.

22 Pon yi nəgo-to anaani, ka, Pudei wato ma
wa per mezh pudeim dok ma Lauo mu, pon
23 ma wa mezhim. Yini wa nezhim maga, ka, Mo,
ta pi' taiji! Mo, niŋi! ma warom, ma ad pim:
24 taki poapi am ma kilip, dimin ta ya kilip ta
kiton, ta ai pidi podun kaniton m' nai; Lauo
25 mu wa yazo uk ma ta pud mini. Pon termin
lok yi da rei po wa keddi, ka kodi tam pud-mu
26 zhi. Poapi wam yago puru Noe, wa yazo uk

27 ma puru Lauo mu. Yiniñ shan wa, yiniñ
 ezh wa, yiniñ wula, a ni unug orop ta wula,
 podun purum Noe kengon inji, pon am keb-
 28 mu wana, kebgo yini pip. Uk ma tibi poapi
 wam yago puru Lot; yiniñ shan wa, yiniñ
 ezh wa, yiniñ pad wa, yiniñ waizh wa, yiniñ
 29 sho, yiniñ lala; pon purum Lot pongon ta
 Shodoma, wi ka pand-wi tigo ta kiton, kebgo
 30 yini pip: wa yazo danjin wa taiji puru ma
 31 wanu bal i Lauo mu. Pur taiji mu ma
 kimana, ka kina mini ta mana, dim yeko
 kadim: dim mum ta yaiya shiwo uk ma pidim.
 32, 33 Ma kan yimb orop Lot. Kan non par
 mad kini, yi wa cogyo ki: pon kan non wa
 34 cogyo yi wa madi. Nan nezhi maga, pur
 taiji, ma ya ta cum, mi rap wa yazo ta
 pidindidan dok; wa adog mum dok, wa mund
 35 mum dok. Orop rap wa abo ta iapi; wa adog
 36 manj dok, wa mund dok, Pon yini toko ka
 pemo, To sho, Anani-mu? Yi ka pima.
 Pidim ka dopok, koglok wa kal ta pi' taiji tibi.

18 Yi nego to yini cabam danjin wa, an cum
 nezhi ka yin da na pud dilu kwarkwat, to
 2 bandim; yi ka, Anawer-kwin ne ta manam
 dok, kom shod Yambam, kom mad mum:
 3 orop kwoloti ne ta man taiji taki; ta kan war
 tamni, kom nezhi, ka, Lop tullu ka mu ma

- 4 ya kwin ka na. Yi kodgo wan purum dok:
pon yago pi yi dango ta ani, ka, Ka na shod
- 5 Yambam, ka na mad mum; pon taki orop
kwoloti zhi ni pish pono, na lobi tuldo, na ka
dam pazhi undun op-korma ta mizhdom
- 6 kwarkwat'm. Pon Anani-mu ka, Ma kum
- 7 cam anawer-kwin nom keb-pidi nezhi. Dam
Yamba wa lop tul mi minim tembishi, kom
wuzhi to yi ta puda ta cum. tib ini mili ta rez
- 8 ta kiwom? Nan nezhi maga, Yi wa lop
tulwo ka dabul. Pon purum Lauo mu wato,
kwanan yi wa wezh lizh-kibi ta ki-ili?
- 9 Yi yago ca' shim danjin wa ta mim lig
keo iyu dowo, ka. Yini na don-pidi, pon yini
- 10 doko big mii wam, yi ka: Mii rap ambau wau
kama' Yamba, pudug dilu; mum dok Parisaio,
- 11 mum dok anambizh-shanal. Parisaio cerini,
pon yi pudgo dilu to ini uk shi, Yamba, nan
coko, taki na poapi ka big miim, anawadi,
anakeb-pidi, ananjir-wula, tib tak anambizh-
- 12 shanal zhi na poapim. Pud pelu, na ni ladi
rap, na shan wam; wam pip m' na wezhi
- 13 na tibul bwama un tiblakim dok. Pon
anambizh-shanal, cershi tal, loko yi da il tak
she-ini ton'm, yi malgo poshinni, ka, Yamba,
- 14 kaak ya dol ka na ananjashilap. Nan nezhi
maga, Mu zhi yekigo wai manni, kibe yag ka
don-pidi to ki mum dok: taki, non ad ini ya

canan, wa adoki ya leduk; pon mu ma ad ini
ya leduk, wa adoki ya canan.

- 15 Yiniñ adog lalinwo watun tamni takin, ka
ka yi lagum iyu: pon m' anaagi megu, yin pulog
16 iki. Pon Yesu doko yini watun tamni, yi ka,
Un lalin ka wat tamno, ma kwatom: taki
17 shan-kwad Yamba a bigwo. Kwuli nan
nezhi maga, Kan non pi shan-kwad Yamba
uk layiblim, yi ken kanabeim kam dok.

- 18 Pon ananwad maim dok majgo poni, ka,
Maiop-cabam Kou, na ya naka kan tap kurum
19 bokō tamatama? Yesu ka pemo, Au ki nan
ka ka na kon? Kon mum, dokdok nom
20 Yamba. Ka pongo cabam tekshi, Mog cir
wulam. Mog kwal mum, Mog ya cirim, Mog
ya kol ka yel-cabam, Mad poko ka nongo.
21 Pon yi ka, Yari man ilungon lakidau, na adgo
22 yar taijim pip. Pon m' Yesu kungo, yi ka
pemo, Mundug wa dok tango: wai wam pip
na tango, tikto ananendi, ka wa wezh kin ta
23 kiton: pon wato, ad pino. Pon m' yi kumog
cab taiji, i' belgo tamatama, taki yi na kwadam
24 tada. Pon Yesu, kom mezhi, ka, Pidi ken
shan-kwad Yamba tam mim ka kwada cilip
25 uka nan! Taki pidi ken kambwa lipra tam
telim kon yoko pidi ken shan-kwad Yamba
26 tam ananwada. Pon ananumoni ka, Dam
27 wa mado ki nom non? Yi ka, Wam po yazo

- 28 tam miim a po yazo tam Yamba. Pon Petro
ka, Mo, mini mundna wamum cunmu, mini
29 an pigo. Yi ka pima, Kwuli nan nezhhi maga,
Ka mu mundgo mana, ka orop, ka malli,
ka analai, ka lalin, to cun shan-kwad Yamba,
30 yi wa pizh aiam m' kedi mima zhi ka kurum
bokō tamatama ta bok-kuru ma waro, mim
poki ubi nim.
- 31 Yi katgo bwama shali rap ini, yi ka pima,
Mo, minin ambamu wam Yerosolum, pon wa
tegod wam pip m' balji tam ananezh-caba i
32 Lauo mu. Taki wa unuki to Kwanin, wa
shan daudni, wa shalli dadesha, wa poyud
33 ilish iki: yini wa shwatni, yini wa kwali: pon
34 nunun pudei yi wa aio. Pon yini lergo ka
wa taijim kam dok; tib cer taiji tukshi ta
kiwo, yini pongo cam nezhim.
- 35 Podna temi yi ba pod Yeriko, anambugum
36 dok ni dizhi kiloko kom shilu. Pon m' yi
kumgo dil dugum-mu ma kobau, yi lagungo
37 pidi wa taiji. Yini certigo, ka, Yesu Lauo
38 Nazaret ni kobini. Pon yi tako caba ba,
ka, Yesu, Lauo Dawid, doldun kaako.
39 Anamboki ba pula iki, ka m' pem omi yo:
pon yi ukgo kud tagyo. ka. Lauo Dawid,
40 doldun kaako. Dam Yesu cerini, ka m' at
watun tamni: pon m' yi podna ru, yi majgo
41 poni, ka, A nan m' ka loko na donduko? Yi

18. 42 CĒRAM BWQŃ MA TAM LUKA

42 ka, Anaŋi-mu, ɲa kan me pidi. Pon Yesu
nego to yi, ka, Me pidi: lizh-kibi ma tamgo
43 madog kigo. Temtemi yi meg pidi, pon yi
adgo pini, kom cog Yamba: pon mim pip, m'
yin megu, koko Yamba.

- 19 Yi kengo Yeriko, pon yi ni kob ta birei.
2 Pon mo, mum dok cumi keshi Zakkai;
mendam mai anambizh-shanal, ka kwada.
3 Kan Yesu non, yin par mezhi; pon yi domgom
ta ki dugum-mu, taki ini lakwandal.
4 Dam yi yana wo wan poki, ambi' kanduzhi,
ka ka yi mei: taki yi ba kob ok taiji.
5 Pon m' Yesu podna pidei, yi cibgo ton, yi
nego to yi, ka, Zakkai, di dabuldo yeko;
6 taki lok na da diin ta mang temi. Dam yi
dabula yeko, yi pigu Yesu ini kom waizo.
7 Pon m' yini megu, yini algo bana, yini ka,
Yi kengo wa diu ɲa mum kom shashilap.
8 Pon Zakkai cerini, yi nego to Anaŋi-mu, ka,
Na tikti kin mino ka anaŋendi poapi; tib kan
wokulugo wa dok tam mu, na un cerei pidei.
9 Yesu ka pemo, Tem zhi mad-ki podna
man ji, taki yi lauo Abraam taki.
10 Taki Lauo mu wanan pari ka mad ki wam coko.
11 Manj yini kumon cab taiji, yi neno, yi
nego cabam danjin wa, taki yi ru ka Yerosolum,
tib a ndaki yini dango ka shan-kwad Yamba

- 12 cugudtu temtemi. Dam yi ka, Ananwad-
main dok wargo ilim tal, ka pid shan-kwad
13 ka pon shido. Termiu yi doko cobognim
cumni bwama, yi un mina bwama to yini, yi
nego to yini, ka. Ma par aiam podun koti ma
14 na wato. Pon mim ta il mini shingu yi, yini
wodgo anawoten to pini, yini ka. Mini loko
15 mu zhi ya mai to kimum. Podna temi ma
yi weg shan-kwadni, yi shina pidei, pon yi
ka m' dot cobok ma yi ungon shanal, ka ka
yi da pon aiam m' yin wegu ta paia.
16 Anamboki kengo tamni, ka. Pobi. mingo
17 wotengo, miua yag bwamam nai. Dam yi ka
pemo. Yauwa, cobok m' kon: taki ka yag ka
kibeim kon to ki wam lakidau, ngo, ya kelum
18 to ki manam bwama. Rapi wana, ka, Pobi,
19 mingo yag ka minam powat. Tak yi nego ta
mu taiji, ka Dam ga, ka yan ki manam powat.
20 Pon mum dok wana, ka, Anani-mu, mo non,
21 mingo, na madgo lizhi ta lalanda: taki na
shodgo na, na ka mum cabi pada: ka adog
wam ka ligom, ka ped wam ka shogom.
22 Yi ka pemo, Na cepri na ta pokom ban cumgo,
cobok m' desha. Ka pongo na mum cabi
pada, kom adog wam na ligom, kom ped wam
23 na shogom? Dam an ki nan ka ungo
shanallo pidi cakeakim? Pon ta mizhno
24 man watungon n' da pii ka aiam. Pon yi

nego ta mim cershi ru, ka, Pi mina ta tamni,
 25 un mum ban ka minam bwama. Dam yini ka
 26 pemo, Pobi, a na minam bwama. Nan nezhi
 maga, Non, wa ne tamni, wa unug wa to yi;
 pon mu wa ne tamnim, tak wa ma tamni, wa
 27 adoki tamni. Pon anawezhnom ji, mim loko
 na de ya mai to kiwom, katto watun nihi,
 togo to pono.

28 Ma yi kwatgo po cab taiji, yi yago mirgi
 yani poki, yi ni ambo wai Yerosolum.

29 Podna temi yi ba pod Betpage ka Betania,
 to kam pandi cuni keshi Elaia, pon yi wodgo

30 ananin rap, yi ka. Ma wak kambir mana ma
 poku; pon ta keno ma wa keno ma wa wezh
 lauo laoro tobzhi, mu di digo kim, pip: ma

31 tolu, ato watun nihi. Ka mu maj poku, ka,
 An ki nan m' ma toli? ma ne uk shi, ka,

32 Anani-mu na kend mendam. Pon mim
 wona waugo, wenu uk m' yi nedaugo.

33 Pon manj yini tolu lauo laoro, mi wai ka
 pima, An ki nan m' ma tolu lauo laoro?

34 Yini ka. Anani-mu na kend mendam.

35 Dam yini ana watun tam Yesu: pon yini
 yelgo landwo ta ki lauo laoro, pon yini

36 shakko Yesu lii ki. Yi ba mirgi, yini ba pat

37 landwo ta oko. Yi ba pod pono, podgo pidi
 bula ta pand Elaia, i dugum-mum pip ma ani
 yik waizo, yini ba cog Yamba dili ba, an ki

38 wamambonon m' pip m' yin megu; yini ka,
 Palin Mai ma waro ka cunu AnaŃi-mu:
 op-togor ne ta kiton, kwada ne pidim canan
 39 tamatama. Pon big Parisaio ma tam dugun-
 mu yago caba to yi, ka Maiop-caba, ya pula i
 40 anaako. Yi toko, ka, Nan nezhhi maga, ka mi
 zhi ya yiditi, pandi wa tagon cab ba.

41 Pon m' yi ba podo, yi megu mana, pon
 42 yi yago wuzhi ki, yi ka. Mishi, uka ta koti
 zhi ci da pon wam danjin op-togor! pon mina
 43 a ni tuki ta she-ishi. Taki puru ma wa pod
 tamji anawezhshim wa tidishi, yini wa kupulji,
 44 yini wa numji okom pip. yini wa kwalji tili,
 pip ka lalinjin ta kabashi; yini wa mund pandi
 ceshi kiapi ta kabashim; taki ci ponog kot
 konjim.

45 Yi kengo ma' Yamba, yi ba kaid
 46 anambaia wan tam, yi ka pima. A balji, ka,
 Wa dop man mino ma' pudug-dilu: pon ma
 adgo yan pidi kal anapwadi.

47 Yi ni op caba pudei pudei ta ma' Yamba.
 Pon anamai don-Yamba ka anandakarda ka
 48 mim kudi ma mauo pargo kebi: pon weg pidi
 yazhim; taki mini pip edaugo tamni, kom cek
 cabi.

20 M' pon temi pur taiji, yi ba op caba mi ta
 ma' Yamba, ba ceram bwoŃ, pon anamai don-
 Yamba ka anandakarda, pip ka mim kudi

- 2 yelgo tamni: yini yago caba, ka pemo,
Nedamu: Ka yazh wa taijin kelum zhila?
3 mum unduko kelum taiji nom non? Yi toko
ka pima. Tak na wa maji poku tepta; pon
4 neduno: Yubul Yoane, a ma kaniton ya ma
5 mii? Dam yini shimbgo powo api. yini ka, Ka
min ne ka. Ma kaniton: yi wa nezhi, ka. An
6 ki nan ma lig keku ikim? Pon ka min ne ka,
Ma mii; mim pip wa kwalmu pandi: taki yini
7 ligo kowo, ka. Yoane ananezh-caba. Dam yini
toko, ka. yini pongo pidim ta watungon'm.
8 Pon Yesu ka pima. Manno tibi, ka na ya wa
taijin kelum zhila, na nedakum.
- 9 Pon yi ba yazh ca' shim danjin wa to mii:
Mum dok lambobgo bine ta yaiya. yi mundi
10 tam anawodo. wai ilim nai, yi mildu. Pon ta
koti yi wod cobok wan tam anawodi, ka ka ut
kwal lai yaiya to yi: pon anawodi shwati, li
11 tulei kai. Pon yi kain tul cobok m' nai: yini
shwatgo yi taki, ya wam desha iki, li tulei kai.
12 Pon yi kain tul nununi: yini ligo pada i mu
13 taima taki, kai li niini. Pon mum kudim yaiya
mini ka, Na ya naka? Na kai tul launom kibe
14 ta ano: kwanjinkonum yini wa madni. Pon
m' anawodi megu yi, yini shimbgo powo api,
ka, Shi anandap-wai; min kwali, ka wai ya
15 mimu. Yini kaigo yi wan pi yaiya, pon yini
kwalgo yi. Dam mum kudim yaiya mini ya

- 16 naka ka anambena? Yi wato wa keb anawod
taiji, pon yi wa unug yaiya to mim nai. Pon
17 m' yini kumgo, yini ka, M' yam. Pon yi
cibgo yini, yi ka, Dam a naka ca' shim balji,
Pandim analal kodgo,
A ndam donjin cet-ki?
- 18 Non ugi ta pand taiji, wa shinili dotok; ka da
ugi to ki non, ta wa likidni uk cibok.
- 19 Kot taiji wado anandakarda ka anamai don-
Yamba ni par lizh yarwo iki; pon kom shod
mii: taki yini megu ka yi yag ca' shim danjin
20 wan iyu. Yini cibgo yi kwin, kain tul
ananjeki, koin yegi, ka yini anandon-pidi, ka
ka yin yipi ta ki caba, ka ka yin uni ananwad
21 mai ka kelum nopna. Pon yini majgo poni,
ka, Maiop-caba, mini pongo ka nezhi loplop,
kan op caba loplop, tib ka kwin she-i mum.
22 pon a nwulim kon kan op ok Yamba: Po unug
23 shanal mimu Kaisar ne, ya ye? Pon yi pongo
24 cin miyu, dam yi ne to yini, ka, Otun shilei.
Ta na cirum m' nom non, a ca' ma non m'
25 baljin iki? Yini ka, Ma Kaisar. Yi nego to
yini, ka, Dam un wa ma Kaisar to Kaisar, ka
26 wa ma Yamba to Yamba. Pon yini domgo
kut cera mini ta i miim: yini tunungo ki cam
yi toko, omau yo.
- 27 Big Saddukaio wana, mi ma shin poki. ka
28 ai-mu nim; yini majgo poni, ka, Maiop-caba,

Mose baldamgo, ka. Taki mal mu, ka yi na
 orop, ka yi mudi, pon yi ka lauom, malli da
 29 tap oropi, lin cidam ta malli. Dam da
 anamalim pelu ne: anamboki adgo orop, mono,
 30, 31 yag ka lauom; tib rapi uk ma: pono
 nunuṇi adgo ta; tib uk ma mim ban pelu
 32 mundgo cidam'm, moptun. Yago pi, orop
 33 mon taki. Dam ta ai-mu ta ya orop non ta
 tal anambena dama? taki mim ban pelu ana
 34 ta yan oropwo. Pon Yesu ka pima, Lalin
 35 kur shi aṇ wula, a ni unug orop ta wula: pon
 mi ma dapudwo po wezh kurum boko, ka
 aiom ta murundum, ni wulam, ni unug orop
 36 ta wulam: taki pidi murundum tamwo dam
 nim: taki yini poapi ka anawoten Yamba;
 37 yini lalin Yamba, taki yini lalin ai-mu. Tak
 Mose, ta pidim lizhin cer Lapidu, manj yi don
 Anani-mu, Yamb' Abraam, ka Yamb' Isaak,
 ka Yamb' Yakob, yi oko ka a ni aid anamburi.
 38 Yi Yamb' mim mushim, a ma mim ka idei:
 39 taki mim pip kurun tamni. Pon big anan-
 dakarda toko, ka, Maiop-caba, ka yag caba
 40 kon. Taki yini ka ban maj caba poni dam nim.
 41 Yi ka pima. A naka m' yini nezhhi ka
 42 Masiya a lauṇ Dawid? Taki Dawid tepudugo
 manni ta takard Wulu, ka,

Anani-mu yago caba ka Ananino, ka,
 Dik dizhi ta yarom tom,

- 43 Podun purum na kat anawezhgom yan
wamalizh yugo.
- 44 Dam Dawid ni dopni Anani-mu, dam yi launi
naka ?
- 45 Pon manj mim pip çekun cabi, yi nego to
46 anaani, ka. Ma shan ik ka anandakarda, mim
loko mizhi tetshin obak m' cori iyu, tib yinin
per tain m' ta loma, ka pidindiu ma poki ta
ma' kalatau, ka pidim ka poki pidi shau wa;
47 mi ma shan ma' orop kwoloti, tib yini ni yeg
mu ka pudug-dilum cori: mi taiji wa pizh
kelum m' tada.

- 21 Yi cibgo ton, men ananwada ma yel
2 wamandogorwo ta pidi kal kina. Yi megu
orop kwolotim dok kom kendi ni yel lawai
3 rap ta pi' taiji. Pon yi ka, Orop kwoloti shi
4 kom kendi yelgo yok yinin pip: taki mi
zhim pip katgo ta nogyo miyu yellu i
wamandogor; pon ta katgo ta kendi mito
yellu wamanurum pip ma tamdo.
- 5 Big mii ni nezhi ma' Yamba, ka. ta
tekshin pandim kwatak ka wam nai m' ungo
6 mii Yamba, pon Yesu ka, Wa jim ma cibi,
puru ma waro wa mund pandi ceshi ki apim,
7 wa daki, yel tili. Dam yini majgo poni. ka,
Maiop-caba, cab taiji ya dimin ? tib purum wa
8 taiji wa yazo ponin nan ? Pon yi ka, Ma cibi
ka shodun mi ma wa digungu: taki mim kedi

- wato ka cumno, kom neḡhi, ka, A na: tib,
 9 Kōti ba podo: ma waro pin. Purum ma
 kumon ɕer kei ka ɕer shogzhogi, ma ya
 curuteurut'm: taki lok wa taiji de ya tubu;
 pon tuli dwad temtemim.
- 10 Pon yi ka pima, Mim ta mauo wa eugud
 kei ka mim ta mauo nai, shan-kwad mai wa
 11 yazh miyu ka shan-kwad mai; yigid ki-ili wa
 yazo, kum ka keim kudi wa yazo ta pidim
 dotok dotok; wamalizh-sho ka wanambon-
 12 dowim kudi wa yazo wana ta kiton. Pon wa
 taijim pip di kwatun yazom, yini wa lizh
 yarwo iku, yini wa kaidugu, kom unuku wan
 ma' kalatau ka ma' lizh-cobok, kom aduku
 wan po mai ka ananwad mai an ki cumno.
 13, 14 Ta wa yazo tamgu an ki kol. Ma danu
 ma li ta aku, ka, ma wa dan pidi topi termin'm:
 15 taki na wa unuki maga poki ka cin m'
 anawezhguin m' pip wa dom topi ka kwelim.
 16 Pon wa unuku ta yar mu analai, ka anamali,
 ka anandogor, ka ananjero; yini wa togon big
 17 mim ta talgu. Wa shingu mim pip an ki
 18 cumno. Pon ok kigo wa cogyom kam dok.
 19 Ma wa tap kekun shin ruktuk ma tamgu.
- 20 Pon purum ma wen Yerosolum kunulji
 dugum ananei, ma pon pono, shapyo mito ba
 21 podo. Pon dim mim ta Yudaia weau

kambandi; dim mim ta talei pod tam'm; dim mi ma pidim ka korok kenim.

- 22 Taki pur taiji a pur kelum, ka ka kwat po
 23 cabam pip m' balji. Ya mim orop m' ka ubi,
 ya mi ma unug widi pur taiji ! taki wamanëb-
 mum tada wa yaz ta ki-ili, ka bana ta i mi zhi.
 24 Yini wa ukruṇ po shakam, wa tukwo keṇirzhi
 wan tam mi ma mana ma mana: wa lat ki il
 Yerosolum mi ma mana ma mana, podun
 kwadun kōt mi ma mana ma mana.
- 25 Wamambondowi wa yazo ta puda ka tēri
 ka nini; pon ta ki-ili rez ma mi ma mana ma
 mana wa yazo, nom kaagom doto ta ki dilum
 26 ba ma pali ka shelag pali; mii ba par murun-
 dum ki sho, aṇ ki yiniṇ mezh ki wa ma waro
 ta kuru: taki wa yagud i wam kudim ta kitop.
 27 Yini wa mezh Lauo mu pono, kom waro ta
 28 adam ka ponon ka kwadam kudi. Pon purum
 wa taiji yin yazo, cop iku, il kigu; taki ap-
 kigu ba podo.
- 29 Pon yi nego to yini cabam danjin wa: ka,
 30 Di ma cib tuzhi. ka pidum pip: dimin ka yini
 porto pono. ka ma me, ma pongo ta ik doku
 31 tub-pidi ba yaz pono. Uk ma tibi, purum ma
 wen wam bano kom yazo, ma poni shan-kwad
 32 Yamba ba podo. Kwuli naṇ neṇzhi maga,
 pud-mu zhi wa kobum podun kwadun po wam

21. 33 CERAM BWON MA TAM LUKA

33 pip. Kaniton ka ki-ili wa kobu, pon caba
mino wa kobum.

34 Pon ma shan ik shanji, ka dam keku rei
palakpalak'in ka kublu min ka kublu kuru,
pon pur taiji wa bezhgu nai uk wamaanj-wa:
35 taki ta wato uk ma ta ki mim pip m' ta
36 kurum ta ki-ilm pip. Ta kot nan nan ma
dar iku kom pudug dilu, ka ka ma pon pido
ka wa taijin pip ma wa yazo, ka ma ya po
cepro ta po Lauo mu.

37 Dam ma ya ta puda yi op caba ta ma'
Yamba: ma ya ta cum podi' tam, wa titi' ta
38 pandi cumi keshi Elaia. Mim pip, ma pot
lanlan. kan wat tamni ta ma' Yamba, ka ka
kum caba tamni.

22 WAMANJAN kwakshak m' kwatgo yeast ba
2 podo, cumi keshi Paska. Pon anamai
don-Yamba ka anandakarda parog pidi kwali;
taki yinin shod ni ma mauo.

3 Shatana kengo kai Yuda, cumi keshi
Iskariote, yi mum dok ta tal nim bwama shali
4 rap. Yi waigo, yi shimbgo poki ka anamai don-
5 Yamba ka mai-koron, kom par unuki yini. Iyu
waigo, yini kendgo, ka ka yin unug shanal
6 pemo. Yi loko, dam yi pargo ok unuki yini,
dugum-mu nim.

- 7 Pur kwakshak m' kwatgo yeast podna, a
8 purum lob kab paska. Yi wodgo Petro ka
Yoane, ka, Waku, dondam paska, ka min sha.
9 Dam yini ka pemo, Ka loko mini donin jo?
10 Yi ka pima, Mo, ka ma ken mana, mum ash
ka lala ka am wa shimb ka maga; ad pini wan
11 kamanam yi kenu. Pon ma wa nezhi mu
ma mana, ka, Maiop-caba ka ka, A njo kab
12 romom na wanu sha paska ka anaano? Pon
yi wa ob kabim kudi lizh canan donishin wa
13 maga: don wa ta pi' taiji. Dam yini wango
wenu uk m' yi nedaugo: pon yini dongo
paska.
- 14 Pon m' koti podna, yi di' dizhi, ka anaani
15 ka yi. Yi ka pima, Na pergo shan paska shi
16 pershi ka maga, din ya ka rezom: taki nan
nezhi maga, Na wa shanom podun puru ma
17 kwadun poki ta shan-kwad Yamba. Pon yi
pigu yimlim, pon m' yi paidgo, yi ka, Ma ungu
18 waji, tikud ta talgu: taki nan nezhi maga,
Dam zhi na wa ezh am lai binem, podun
19 purum shan-kwad Yamba watun. Yi ili
kwakshak, pon m' yi paidgo, yi shinulugo,
umdi yini, yi ka, Shi ino ma unuki to cumgu:
20 ma ya shi ta ki yimbwa ma ino. Tib yimlim
takin, m' yin kwatog po shan wa, yi yan uk
ma, ka, Yimlim zhi a tandom lara ta tomno,
21 ma diri to cumgu. Pon mo non, yar mu ma

- 22 cogno an tamno ki table. Taki mani Lauo mu wari uk m' dango: pon ya mu ma yi cogi tamei !
- 23 Dam yini ba maj caba powo api, kan mu ma wa yazh wa taiji nom non m' ta talwo.
- 24 Kwin yag ta talwo, yini ka yini madi kud
- 25 non ta talwo. Dam yi ka pima, Mai mi ma mana ma mana yan kiwo: tib a ni dop
- 26 anapelumwo Anandon-ili. Pon ma uk mam: pon mum kudim ta talgu, dim ya uk mum dili; tib anamboki, dim ya uk anayazh-wa.
- 27 Taki yok ani mala, mu ma dii ag wamanjana, ya anayazh-wa ? mu ma dii ag wamanjanam ?
- 28 pon mino na ta talgu uk anayazh-wa. Pon ma mim omjau ka na ta todim mii yago ino;
- 29 dam na ub kelum ta kigu poapi Pono uku
- 30 kino, na ka ma sha wa ka ezh wa ta table mino to pidi shan-kwadno; tib ma wa diu ki cakdak mai kom shan mai ta ki puduk Israel m' bwama shali rap.
- 31 Shimon, Shimon, mo, Shatana yag shilu, ka m' ungo yi, ka ka yi yepudugo uk shawa:
- 32 pon na pudgo dilu iko, na ka lizh-kibi ma tango kulin; dam miko, ma ga pepurto iko
- 33 deb i anamalgo. Yi ka pemo, Anani-mu, kaano loko n' da mizhi ka na wan ma' lizh cobok
- 34 wan murundum. Yi ka, Nan nezhi ka, Petro, Ka wa shin pono tim kunun, ka, ka ponngom, yab di waig wuzhim tem zhi.
- 35 Pon yi ka pima, Man wotku, wamayel-

kina, ka lutu, ka taga ne tangum, ma na
36 kənd-wa? Yini ka, Ka kənd-wam. Pon yi
ka pima, Pon zhi, mum na wamayel-kina, dim
ado, pip ka lutu uk ma; mum nim tamei, dim
37 wai obagni, padun shakam. Taki naṇ neṇzhi
maga, lok cabam balji da kwat poki ino, ka,
Tib wargo tap madni ka ananjapud-caba: taki
38 wa ma ino ni dwad tulei. Pon yini ka,
Anani-mu, mo non, shakam rap. Yi ka pima,
A baki.

39 Yi podgo tam, pon, uk m' pip m' yi kan
ya, wai kamband Elaia; anaani adgo pini taki.
40 Pon m' yi podgo pidei, yi neḡo to yini, ka,
41 Ma pud dilu ka ma kən todim. I' boshi ka
yini po kwal pandi; duṇini purumni pun dilu,
42 ka, Pobi, ka kaak loko, yimlim ma tamno
kogun niṇi: pon caba minom, a miko, m' yato.
43 Pon anawotən Yambam wanaṇ ta kiton,
44 cugudna tamni, kom don iki ya tom. Taki
inin rezo, yi ukgo kud pudug-dilu; bazagni
yatgo uka ta shuzuk tom m' kudi ma shok tili.
45 Pon m' yi ilugo ta pudug-dili, yi wan tam
anaani, wen yini titshi ta ki tak-iyum iyu
46 takungon, pon yi ka pima, Ta ki naṇ ma tida?
ma ilu ma pud dilu, ka ma kən todim.

47 Manj yi yan caba, di kwatgom, mo non,
dugum-mu wana; mum cumi keṣhi Yuda, a
big mini bwama shali rap, yago mizhi ta powo;
pon yi podog ag Yesu ru, ka ka yi obi ini.

- 48 Pon Yesu ka pemo, Yuda, kan cögi Lauo mu
49 kom öbi iko? Pon m' mi ma ani meg wa ma
waro, yini ka, Anani-mu, mini cö shakam ma?
50 Pon bigwom dok cögo cobok mai don-Yamba,
51 kabun kumnin tom. Pon Yesu toko, ka,
Mundu kan ya uk ma. Pon yi lagumgo kumni,
52 yi doni ya lara. Pon Yesu yago caba ka
anamai don-Yamba, ka mai-koron ma' Yamba,
ka mim kudi, mim wana yazhni, yi ka, Ma
pona ka shakam ka ala uk podok yip
53 ananwadi? Manj pudei pudei na ne tamgu
ta ma' Yamba, ma culog yargu lii inom: pon
shi kotgu ka kelum rim.
- 54 Pon yini kutgo yi, tuki, adi wan kama'
55 mai don-Yamba. Pon Petro adgo pi tal. Pon
m' yin kushgo wi ta tal pidim ka talmana, yan
56 diu ta iapi, Petro digo ta talwo. Lau-orop
m' dok megu yi kom au ini po wi, ta cibgo yi
57 ruu, ta ka, Mu zhi na yi taki. Pon yi shingo
58 poki, ka, Na pongo yim, ia. Tib corgo mum
nai weigo, pon ka, Ka bigwo taki. Pon
59 Petro ka, Nam, abo. Tib corgo lakidau mum
nai nego twal, ka, A nwulim kon mu zhi na
60 yi taki; taki yi mu ma Galilaia. Pon Petro
ka, Na pongo wam ka nezhim, abo. Pon
temtemi, manj yi yan caba, di kwatgom, yab
61 wain wuzhi. Pon Anani-mu penurugo ini,
cibgo Petro. Dam Petro yimbgo cam Anani-

mu nedigo, ka, Ka wa shin pono tim kunu,
 62 yab di waig wuzhim tem zhi. Dam yi podi'
 tam, ba wuzhi ka deshi.

63 Mim kutshin yi shago daudui, shwati.
 64 Yini tukgo she-ini, pon yini majgo poni, ka,
 65 Tepto: mum maloko non? Tib cam naim
 kedi yini yago iki, kom shalli.

66 Pon m' pid dargo, ananudi ma mauo
 kalgo, nom anamai don-Yamba ka ananda-
 kardai; yini tuki wanu kalatau miyu, yini ka,
 67 Kag Masiya, nedamu. Pon yi ka pima. Kan
 68 nedaku, ma wa lopim: tib kan maj poku, ma
 69 wa topim. Pon dam zhi Lauo mu wa diu ta
 70 yar ponon Yambam tom. Dam yini pip ka,
 Dam ka Lauo Yamba? Pon yi ka pima,
 71 Man nezhi ma ka na yi. Pon yini ka, Mini
 lok da we ananol m' nai ya? taki min domu
 inu kungo ta ponim cumni.

23 Pox dugum anambenam pip idok ilaugo,
 2 tuki wan tam Pilato. Yini ba lizh shan-
 jara iki, ka, Min weg mu zhi kom shapud mi
 ma mamu, badini kwat unug shajal Kaiser,
 3 ba nezhi ka, manni yi Masiya mai. Pon
 Pilato majgo poni, ka, Ka mai mi ma Yudaia?
 4 Yi toko poni, ka, Kan nezhi. Pon Pilato
 nego to anamai don-Yamba ka dugum-mu, ka,
 5 Na we caba i mu zhim. Pon yin edau, ka,

- Yi ni yazh todi i mi ma mamu, kom op caba
 ta Yudaïam pip, tib yi tunu Galilaia kwadun
 6 poki pi' shi. Pon m' Pilato kungo, yi majgo
 7 ka mu wai mu ma Galilaia ya. Pon m' yi
 pongo yi nda kelum Erode, yi kaigo tulei wan
 tam Erode, taki yi ne ta Yerosolum pur taiji.
- 8 Pon m' Erode megu Yesu, ini waigo
 tamatama: taki pi milgo yi parog mezhi, taki
 yi kungo cĕra ma iki; tib yi ligo kĕni ka yi
 9 wa mezhi wamambondowi ma yazo tamni. Yi
 majgo poni wa kĕdi; pon yi tok caba ponim.
- 10 Pon anamai don-Yamba ka anandakarda
 11 cĕraugo, kom pîrgud lizh shanjara iki. Pon
 Erode ka ananjagni doko yi wam, yini shan
 daudni, yini tĕdgo landam kwatak iki, kaigo
 12 tulei wan Pilato pidei. Dam pur taiji wado
 Erode ka Pilato opgo api: taki tubtubu yin
 wezh apim.
- 13 Pilato doko anamai don-Yamba ka ana-
 14 ŋwad mai ka mi ma mauo, yi ka pima, Ma
 atungo mu zhi, uka yin shapud mi ma mangu:
 pon mo non, na cĕpurugo poki nda iku, pon
 na weg caba i mu zhi danjin wam ma lin
 15 shanjara ikim: pip ka Erode, yi wegum: taki
 yi kaigo tulei watun tammu pidei; dam mo
 16 non, wam po murundum yago tamnim. Dam
 18 na wa kelni, n' tĕdi. Pon yini pip tam dok
 tako caba ba, ka, Ad mu zhi, tĕtam Barabba:—

- 19 a mum tesh ta ma' lizh cobok, ta ki ezh-korok
 20 i mai, ka kwal-mu. Pon Pilato yago caba ka
 21 yini takin, taki yi loko ted Yesu; pon yini
 tako caba ba, ka, Dar iki i pidu, dar iki i pidu.
 22 Dam nununi yi ka pima, A nan, yi yago wam
 desh shila? Na weg wa ma ma lizh murun-
 23 dum ikini: dam na wa kelni, n' tedi. Pon
 yini edau ta dilum ba, ba peri ka m' dar iki i
 24 pidu. Dil niyu tapgo poki. Pon Pilato
 25 wergo ka m' wam yini shilgo m' ya. Pon yi
 tedgo mum yin shilgo, mum ban tesh ta ma'
 lizh cobok taki ezh-korok i mai, ka kwal-mu;
 pon yi ungo Yesu to wam kaawo loko.
- 26 Manj yini an yi, yini kutgo mu ma
 Kurenio cumi Shimon, ma waro korok, yini
 ligo pidu iki, ka ka yi adi an pi Yesu.
- 27 Dugum-mum kedli ma mauo adog pini,
 28 pip ka mim orop ma shiginni kom luli. Pon
 Yesu penurugo ini undauo, ne to yini, ka,
 Lalin Yerosolum, ma wuzhnom, ma wuzhak
 29 iku ka lalingu. Taki mo, puru ma waro wa
 nezhi ka, Paliu teni ka agom di laigom, ka
 30 widim di cumbjim. Pon yini wa yip nezhi
 pandi, ka, Ugudu kinu; wa nezhi pidim
 31 donor, ka, Tuk imu. Taki ka yini ya wa
 taiji ta pidum dol, wa yazh nan ta nam arshi?
- 32 Wargo tuk min naim rap ka yi, ananja-
 shilap, ka wa kwali.

33 Pon m' yin podgo pidim cumi keshi
 Wush-ki, yini dargo iki i pidu ta pi' taiji, pip
 ka ananjashilap, ma ta yarim tom, ma ta
 34 yarim kidi. Pon Yesu ka, Pobi, ub poki ka
 yini; taki yini pongo wam yini yazhim. Yini
 tikudugo landni ta talwo, yini peig dwaga.
 35 Mii cərau kom mezhi. Ananwad mai shago
 daudni taki, ka, Yi madgo ki mim nai; ka zhi
 Masiya mum tendshi ma Yamba, dim mad
 36 kinini cumni. Ananjaga shago daudni taki,
 37 kan wan tanini, unug am m' cam, ba nezhi,
 38 ka, Kag mai mi ma Yudaia, mad kigo. Tib
 balwa ne kini, ka. SHI MAI MI MA
 YUDAIA.

39 Pon ananjashilap m' ban logzhi, mum dok
 shaldgo yi, yi ka, Dam ka Masiyam? mad
 40 kigo man kimu. Pon mum dok toko, ya
 pula iki, ka, Taki ka ne ta kaba kelum m' tam
 41 dok, pip ka sho ka shod Yambam? Mani a
 na pidei ka mini; taki minin pizh wam lob po
 wam min yago: pon mu zhi yago wa to shelim.
 42 Pon yi ka, Yesu, purum ka ken shan-kwadgo,
 43 yimbno. Yi ka pemo, Kwuli nan nezhi ka,
 Tem zhi ka wa yaz ka na ta Paradise.

44 Pidi ba pod kot cer-puda pono, pon rim
 yago ta ki-ilim pip tiktun kandal wog-puda,
 45 taki puda kodgo bero: pon landam abishin
 46 kama' Yamba shirudugo ta talei. Yesu tako

- dilum ba, yi ka, Pobi, na un cirunno ta yargo:
pon m' yi kwatgo po cab taiji, poi nashun.
- 47 Pon m' kenturion megu wam yago, yi coko
Yamba, ka, Kwulim kon mu zhi na don-pidi.
- 48 Pon dugum-mum pip m' kalgon mezh cab
taiji, m' yini meg wam yago, yini shiwo, kom
- 49 mal poshinwo. Pon mim pip m' lershi ka yi,
ka orop ma adog pini ta Galilaia cerau tal,
kom mezh wa taiji.
- 50 Pon mo, mum dok cumi Yosep. yi mum
- 51 kon tib yi anandon-pidi (yi lok powom, tib lok
wam yin yagom), a mu ma Arimataia, man' mi
ma Yudaia, yin mezh ki shan-kwad Yamba:
- 52 mu taiji wan tam Pilato, yi shilgo dopok Yesu.
- 53 Pon yi pudi, ombul ta landam pe, lii ta purim
- 54 cezh ta pandi, pidim di lingon mum. A puru
- 55 Don-wa, puru shin ba podo. Orop m' pon ka
yi ta Galilaia adgo pi, yini cibgo puri ka tun
- 56 pidim lizhin iki. Pon yini shiwo, yini dongo
aroma ka yelam m' liñliñ.

Puru shino yini yago shino danjin cabam
tekshi.

- 24 Pon puru tub tul tidam pelu lañlañ yini wan
po puri, katshin aromam yin dongo.
- 2 Yini wegu pandi cecinji po puri.
- 3 Yini kengo, wegu dopok Anani-inu Yesum.
- 4 Pon manj yini tununun ki, mo, mim

- cənurugo awo, iyu tətshin landam nilipnilip:
 5 iyu ya ka sho, yini bulgo she-iyu tili, pon
 yini ka pima, An ki nan ma par ananuru ta tal
 6 anamburi? Yi ne ninim, yi ilugo: ma yimbu
 7 yi nedaku ta manj yi dizhin Galilaia, yi ka,
 lok da un Lauo mu ta yar mim kom shashilap,
 wa dar iki i pidu, pon nunun pudei yi wa aio.
 8, 9 Yini yimbgo cəra mini, yini shiwo po puri,
 yini cərgo wa taijim pip ta mim bwama shali
 10 dok, ka bigwom pip. Yini Maria Magdalene,
 ka Yoane, ka Maria nono Yakobo: tib bigwom
 nai ma tamwo tepudugo wa taiji ta anawoten.
 11 Pon cər taiji danji tamwo uka dam toko; dam
 12 yini kodgo lizh kəwo iyu. Pon Petro ilugo,
 ya wo wan po puri; yi dunini, cibgo kanabei,
 megu landam pe kumbji dowo; pon wai
 manni, ba tunun ki wam yago.
 13 Pon mo, pur taiji wado bigwom rap ni
 mizhi wau manam dok cumi Enmaus, tami ka
 14 Yerosolum stadion kwipaindi. Yini cop
 15 caba api wa taijim pip m' yago. Pon manj
 yini copun caba, kom maj caba powo api,
 Yesu manni yi podgo awo, ba mizh ka yini.
 16 Pon she-iyu kəshi, dam yin ponigom.
 17 Yi ka pima, Ca' shim ma copi api ki mizhku
 a nan? Dam yini cərau cəshi, she-iyu
 18 kwatulji. Pon mum dok, cumi Kleopa, toko
 ka pemo, Ka doko ka dizhi roṇo ta Yerosolum,

- 19 ka ponog wam yag ta pi' taiji shim? Yi ka pima, Wai naka? Pon yini ka pemo, Wa ma i Yesu Lauo Nazaret, yi ananezh-cabam ka ponon ta ki woten ka caba ta i Yamba ka
- 20 mim pip; pon anamai don-Yamba ka anamai mimu ungo yi ta kelum murundun, po yini
- 21 dargo iki i pidu. Pon mini ligo kemu ka a yi ma wa ap ki Israel. O, tib tapgo ka wa taijim pip, shi nunun pudei yarim wa taiji yangon.
- 22 Pon mim orop ma mamu bezhamgo nai: yini
- 23 po puri lanlan; pon m' yin meg dopognim, yini wana, ka, yini weg bal anawoten Yamba,
- 24 mim nego ka yi na idei. Tib big mi ma tammu waugo po puri, wegu uk ma uk m' orop nego: pon mendam yin megum.
- 25 Yi ka pima, Ai anandomar, anandesh kibim ta ki pizh cabam pip m' ananezh-cab nego!
- 26 Masiya da rei po wa taiji pon ken kwadnim?
- 27 Yi tuku i Mose ka ananezh-cabam pip, yi ok wa ma ini ta takardam pip to yini.
- 28 Yin ba pod manam yini wauni: manni yi
- 29 yago uk sh' yi da kobini. Yini edigo iki. ka, Dik ka mini; taki pidi ba yaz wini, tib puda watgo tal. Pon yi kengo dii' dizh ka yini.
- 30 Pon m' yi digo ka yini ag wamanjana, yi ilugo
- 31 poi, paidi; pon yi shinli un yini. Pon she-iyu apgo, yin ponigo; pon yi cogini ta she-iyu.
- 32 Pon yini yago caba api, ka, Manj yi yan caba

ka mini ta oko, kom ap takarda ta mini, kem
 33 aigo ta imum? Yin ilaugo kot taiji wado,
 shiwo Yerosolum, wegu mim bwama shali
 34 dok kalji, pip ka mi ma tamwo, ba nezh, ka,
 Anani-mu ilugo kwulim kou, tib yi balla ini
 35 ta Shimon. Pon yini madgo wa ma oko, tib
 cergo pidi pondowim yi ponjin tamwo ta
 shinul po.

36 Manj yini yan cab taiji, yi cerini manni ta
 37 talwo, yi nego to yini, ka, Ik ya tom. Pon
 kaawo ka rok, iyu yan nom sho, yini dango,
 38 ka, yiniñ mezh cirum-mu. Yi ka pima, An
 ki nan kek shapudugo? ta ki nan maj-caba
 39 ni il kiwo ta keku? Ma me yaro ka yuno, ka,
 a na wado: lagunino, ka mei; taki lo-ik ka
 wush ne tam cirum-mu uk m' ma cibi, ka, an
 40 tamnom. Pon m' yi kwatgo cab taiji, yi oko
 41 yari ka yuni to yini. Yini omjau kod lizh
 kewo ki waizh-ik, yiniñ tunuñ, yi nego to yini
 42 pono, ka, Ma na wamanjan niñi? Yini ungo
 43 shilak cogolom telji to yi. Dam yi pigu, at
 ta iyu.

44 Yi ka pima, A nda caba mon nedaku ta
 manj mon kurshin ka maga, na, lok da tegud
 wam pip m' balji ma ino ta tek-ca' ma Mose,
 45 ka takard ananezh-caba, ka wulu. Yi apgo
 kewo pono, ka yin da ler ka takarda; pon yi
 46 ka pima, Wargo bali uk ma, ka, Masiya da

- 47 rei, ai ta murundum ta nunu pudei; tib da wa
tagon kat-ili ka ub-po shashilap ta kaba cumni
ta mi ma mana ma manam pip, kom tub tulei,
48 i Yerosolum. Ma ananol wa taiji.
49 Dam mo, na ni wot po-çer pono watun kigu:
pon ma dik ta mana, podun wanu tedoku ta
ponon m' ta pidim cana.
- 50 Yi tukgo yini wan tam, podun Betania:
51 pon yi ilugo yari pun dilu iyu. Pon manj yi
pun dilu iyu, yi abigo tamwo, wargo adi wan
52 kaniton. Yini wabgo yi, shiwo Yerosolum
53 iyu waigo tamatama; yini kwarkwat ta ma'
Yamba kom cog Yamba.